

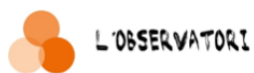
**Les entitats de Cultura Popular
Informe de resultats, 2017**

www.elpanoramic.org

ENTITATS I ORGANITZACIONS IMPULSORES:

AMB EL SUPORT DE:

Autor: Fidel González
Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia
fundacio@ferrerguardia.org
setembre, 2018

Índex

1. El Panoràmic.....	4
1.1. L'evolució	4
1.2. La participació.....	4
1.3. Principis d'El Panoràmic	5
1.4. Els informes del Panoràmic	5
1.5. Dades a l'abast del sector	6
2. Les organitzacions de cultura popular	7
2.1 Una visió global.....	7
2.2 La distribució territorial.....	8
2.3 Àmbit d'actuació.....	10
2.4 Tipus d'organització	11
2.5 Àmbit territorial d'actuació	13
3. Les persones	15
3.1. Les persones associades	15
3.2. Els projectes de voluntariat	20
3.3. Les persones actives.....	22
3.4. Els equips remunerats	26
4. El govern de les entitats.....	32
4.1. L'Assemblea.....	32
4.2. Juntes i Consells Rectors.....	33
5. L'equitat a les entitats	35
5.1. Equitat a la base social de les entitats	35
5.2. Equitat als òrgans de govern.....	36
6. Els recursos de les entitats	39
6.1. Recursos econòmics	39
6.1.1. Volum econòmic	39
6.1.2. Fonts de finançament.....	43
6.1.3. Resultat econòmic.....	44
6.2 Els espais físics	45
6.2.1. Titularitat de la seu	45
6.2.1. Idoneïtat dels espais.....	50
7. El foment de la participació.....	59
7.1. Canals d'incorporació de noves persones a l'entitat	59
7.2. Foment de la participació	60
7.3. Suport a la participació.....	63
7.4. Instruments i eines per a la transparència i la rendició de comptes.....	65
8. Activitats formatives.....	66
8.1. Les entitats	66
8.2. Les activitats	67
8.3. Les persones participants	70
8.4. Característiques de les activitats.....	74
8.5. Els recursos	76
Annex	80

1. El Panoràmic

1.1. L'evolució

El Panoràmic és una recerca impulsada pel Consell d'Associacions de Barcelona (CAB), amb la participació de l'Observatori del Tercer Sector, la Fundació Pere Tarrés i la Fundació Ferrer i Guàrdia, fruit de les reflexions recollides durant el 2n Congrés de les Associacions de Barcelona, celebrat durant els anys 2.010 i 2.011. És, doncs, una iniciativa que neix del mateix món no lucratiu, que aporta coneixement sobre l'abast del teixit associatiu i que posa de manifest la seva força, a partir de dades reals sobre la seva situació i evolució. Amb aquesta quarta edició, el Panoràmic es consolida com una eina per a la millora i l'enfortiment del món associatiu gràcies a la seva visió transversal i a les sèries de dades que s'han anat recollint, unes dades que permeten establir reptes i elements de millora, alhora que comencen a dibuixar tendències. L'empremta del Panoràmic en el món associatiu és cada vegada més extensa. Any rere any el coneixen més organitzacions, augmenta la participació i es posa de manifest el valor de la seva aportació: fer visible un sector sovint invisible i contribuir a la millora de les entitats a partir de les dades del conjunt del sector. La primera edició del Panoràmic, realitzada l'any 2.014, es va centrar en la ciutat de Barcelona. Des del 2.015 s'ha ampliat a tot Catalunya, com una extensió natural de la recerca. I és que les organitzacions de la societat civil no viuen aïllades. Es relacionen entre elles i es belluguen pel territori. En aquesta edició s'ha treballat per garantir la representativitat territorial (vegueries), amb l'objectiu d'obtenir una mostra el més versemblant possible.

1.2. La participació

En la primera edició del Panoràmic es va comptar amb prop de 800 respostes. Una xifra que es va duplicar amb escreix en la segona edició (la del 2.015), quan es va arribar a les 2.000 respostes. En aquesta quarta edició, les xifres es consoliden i augmenten de manera territorialitzada. L'equip del Panoràmic s'ha distribuït per zones geogràfiques, seguint un model semblant a les vegueries, per treballar des de la proximitat i la coneixença de l'entorn. El resultat ha estat una participació de més de 2.300 entitats no lucratives, una mostra que contribueix a definir el mapa del món no lucratiu català, i que continuarem completant en les pròximes edicions. D'aquestes, 344 respostes es corresponen a entitats de cultura popular i que ens han facilitat la informació que ha fet possible aquest informe

1.3. Principis d'El Panoràmic

Coneixement col·laboratiu

Les entitats impulsores uneixen representativitat, experiència i capacitat d'execució amb la finalitat de generar coneixement que ajudi a enfortir el tercer sector i contribueixi a identificar les qüestions que cal millorar i a posar llum sobre les percepcions.

Adequació a les realitats del tercer sector

Les organitzacions de la societat civil són diverses en molts aspectes: activitat, forma d'organitzar-se, comunitat, persones destinatàries, etc. Per tal de reflectir aquesta diversitat, el qüestionari inclou més de 27 itineraris de resposta diferents, la qual cosa facilita la participació d'organitzacions de tots els àmbits i permet la generació de coneixement agregat, així com la comparació entre àmbits.

Proximitat

El treball de camp s'estructura des d'entitats de l'entorn, que es responsabilitzen d'aconseguir les respostes de la seva àrea territorial.

Utilitat

Les dades del Panoràmic donen visibilitat al sector no lucratiu i contribueixen al reconeixement social de la feina que es realitza i els valors que es promouen en el camí cap a la transformació social.

Dades obertes

Les dades es comparteixen amb centres d'investigació, entitats de segon nivell, universitats, administracions, etc. per tal que puguin fer noves explotacions i reflexions.

Innovació

El Panoràmic és un projecte de recerca innovador i aquest principi esdevé una constant a l'hora de plantejar cada nova edició.

1.4. Els informes del Panoràmic

El Panoràmic va néixer com una eina d'utilitat per a les organitzacions de la societat civil, i també per a les administracions, el món acadèmic i d'altres actors relacionats. Per això, i gràcies a la mostra assolida, es realitzen múltiples informes territorials i sectorials.

D'aquesta manera, es poden conèixer de prop les diferents realitats que conviuen en el món no lucratiu, tot considerant-ne les especificitats.

Més enllà del informe general del Panoràmic on s'analitza el conjunt de les organitzacions no lucratives de Catalunya, i del present informe que pretén focalitzar l'anàlisi en les organitzacions de cultura popular, en aquesta edició s'ha volgut aprofundir en conèixer com són les organitzacions no lucratives dels municipis d'Igualada, Terrassa, Santa Perpètua de la Mogoda, Santa Coloma de Gramenet i Vilanova i la Geltrú i la província de Tarragona. Els diferents informes són consultables i es poden descarregar a través del web www.elpanoramic.org

Aquesta edició incorpora novetats en l'anàlisi de les dades. Per una banda, es mostren dades sobre el teixit associatiu de les vuit vegueries que conformen el país. Una altra novetat d'aquest any és la incorporació d'un capítol on s'aborda l'equitat a la base social i als òrgans directius de les entitats per ajudar a reflexionar sobre aquesta realitat i posar en marxa accions que promoguin la visibilització de les dones, un dels reptes del tercer sector. Cal destacar l'anàlisi en profunditat d'un altre dels reptes del sector que s'ha identificat en les darreres edicions: la participació de la base social en les organitzacions no lucratives. Per aquest motiu, s'hi ha dedicat un dels capítols de l'informe.

1.5. Dades a l'abast del sector

A més dels informes, les entitats participants en el Panoràmic tenen accés a una aplicació en línia on troben, a cada edició, una còpia del qüestionari que van emplenar. En aquest espai també troben dades comparatives amb el conjunt d'entitats del seu territori, del seu sector, etc. La comparació es visualitza en gràfics que ofereixen la possibilitat de generar diferents filtres per tal d'afinar en el tipus de característica que es vol analitzar. Aquest repositori té múltiples funcionalitats, com ara la consulta de dades d'evolució individuals, l'elaboració de memòries i la possibilitat de conèixer com se situa l'entitat respecte del seu entorn, amb l'objectiu d'identificar tant els punts forts com els febles.

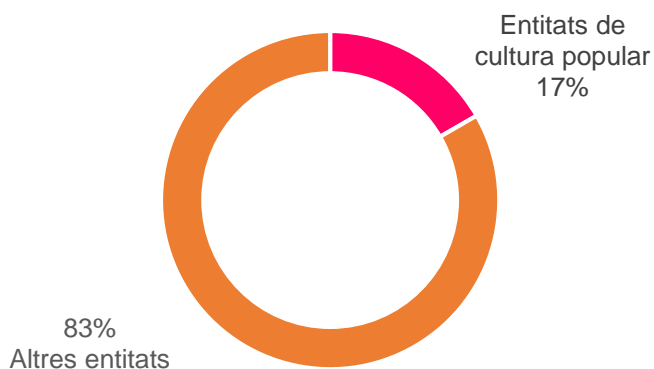
En paral·lel, el Panoràmic treballa amb vocació d'*open data* (dades obertes) i, per això, posa a disposició de centres de recerca i de les universitats la matriu de dades, amb l'objectiu que es puguin fer explotacions complementàries. La cessió de les microdades es fa garantint l'anonimat de les respostes i en cap cas es cedeixen per a finalitats comercials o lucratives.

2. Les organitzacions de cultura popular

2.1 Una visió global

Les organitzacions objecte d'aquest informe són entitats del tercer sector cultural que desenvolupen la seva activitat en el marc del que la Llei 2/1.993, de 5 de març, de foment i protecció de la cultura popular i tradicional i de l'associacionisme cultural, entén per cultura popular i tradicional. D'una banda, s'entén per tercer sector cultural el conjunt d'associacions que desenvolupen activitats culturals i sense ànim de lucre, i que no formen part del sector públic. D'altra banda, i en atenció a l'article 2 de la llei esmentada, es considera cultura popular i tradicional "el conjunt de les manifestacions de la memòria i de la vida col·lectives de Catalunya, tant passades com presents" que inclou "tot el que fa referència al conjunt de manifestacions culturals, tant materials com immaterials, com són les festes i els costums, la música i els instruments, els balls i les representacions, les tradicions festives, les creacions literàries, la cuina, les tècniques i els oficis i totes les altres manifestacions que tenen caràcter popular i tradicional, i també les activitats tendents a difondre-les arreu del territori i a tots els ciutadans."

Gràfic 1 Entitats de Cultura Popular de Catalunya

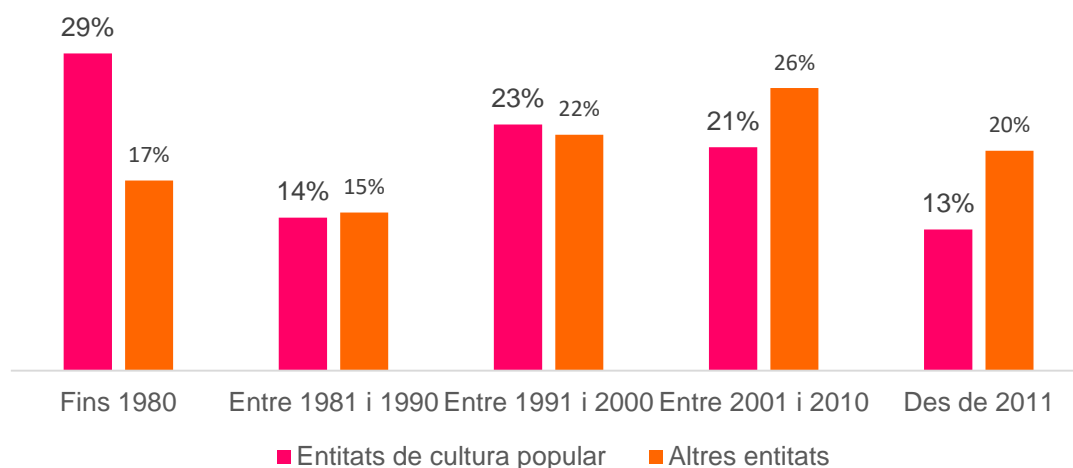

El present informe focalitza l'anàlisi en les entitats de cultura popular, que representen el 17% del conjunt de les organitzacions de Catalunya. Cal precisar que més enllà de la cultura popular, la denominació d'entitat cultural engloba altres subcategories d'organitzacions. En aquest sentit, les organitzacions objecte d'anàlisi representen el 72% del total de les entitats culturals de Catalunya. Amb la intenció d'identificar les singularitats del sector, s'ha considerat oportú la realització d'una anàlisi des d'una

perspectiva comparada, diferenciant les entitats de cultura popular respecte la resta d'organitzacions de Catalunya.

En conjunt, es pot afirmar que es tracta d'entitats amb una major trajectòria respecte a les organitzacions de la resta d'àmbits sectorials. La mitjana d'edat se situa en els 27 anys, (21 anys a la resta d'entitats). El 9% tenen més de 100 anys, i el 21% més de 50 anys, unes fites que en el cas de la resta d'entitats representen el 2% i el 7% respectivament. Per altra banda, les entitats de cultura popular fundades en aquest segle representen el 34%, una proporció notablement inferior a la de la resta d'organitzacions (46%). Els ateneus són els que mostren una edat mitjana més elevada (41 anys) i les entitats d'oci es poden considerar les més joves, amb una mitjana de 13 anys.

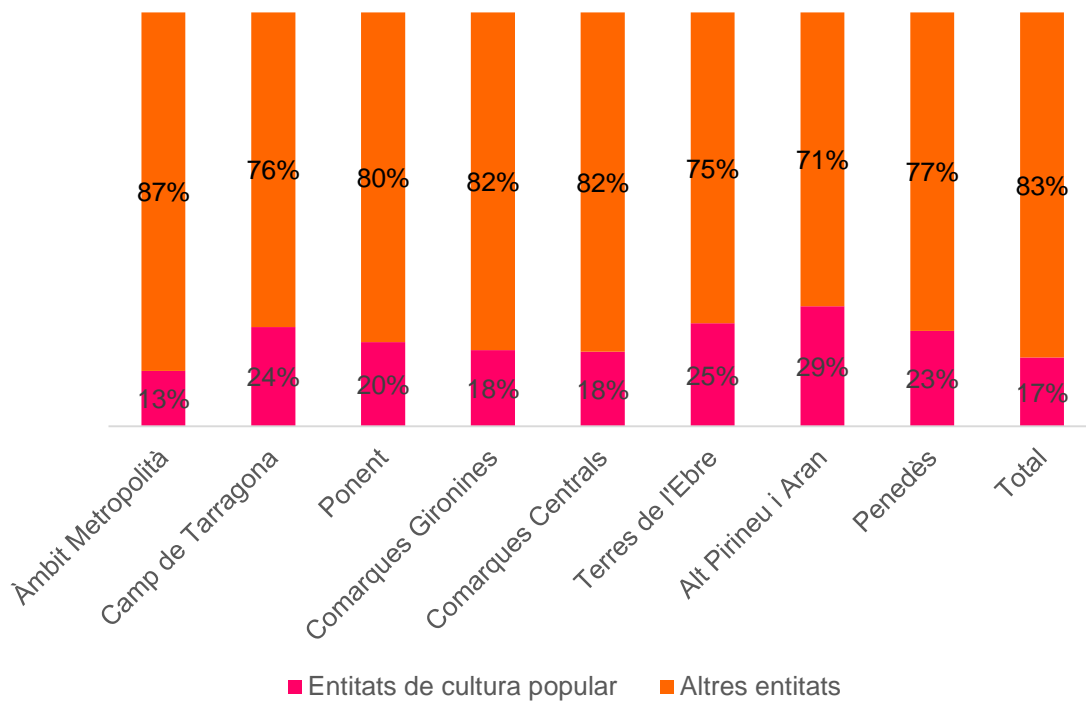
Gràfic 2: Distribució en % de les entitats de cultura popular i el total de les entitats de Catalunya per any de constitució (en dècades).

2.2 La distribució territorial

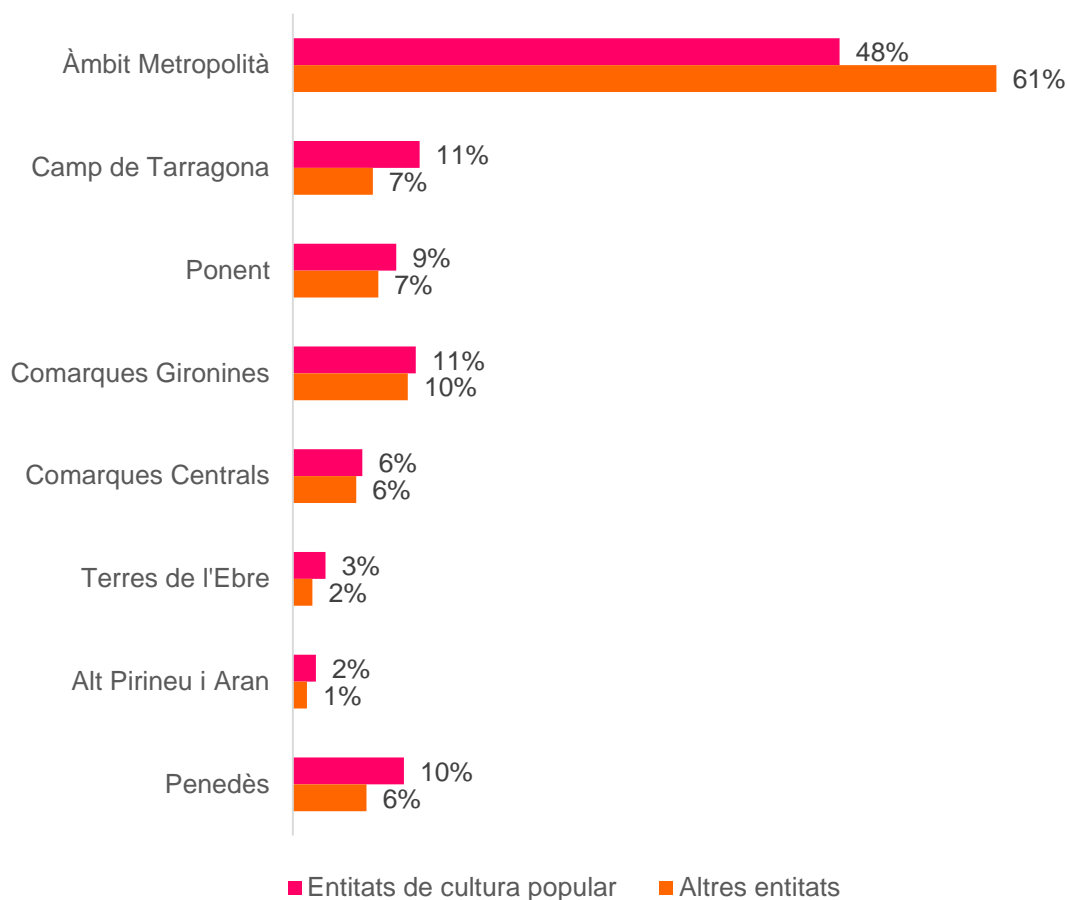
Les entitats de cultura popular mostren un diferent pes relatiu segons les vegueries. Així, a les demarcacions de l'alt Pirineu i l'Aran, les Terres de l'Ebre i el Camp de Tarragona, les entitats de cultura popular mostren un pes relatiu superior respecte del conjunt de Catalunya (17%), representant el 29%, 25% i 24% respectivament. D'altra banda l'Àmbit metropolità representa la vegueria amb un menor pes relatiu, del 13%.

Gràfic 3: Pes relatiu en % de les entitats de cultura popular per Vegueria

El territori català mostra una gran concentració de població en l'àmbit metropolità de Barcelona i de forma anàloga, una part molt important, el 48% del conjunt d'organitzacions de cultura popular es concentren en aquesta demarcació. Tot i això, les entitats de cultura popular mostren una major distribució territorial respecte a les organitzacions d'altres àmbits amb una concentració en l'àmbit metropolità notablement més elevada, del 61%. En conseqüència es dona una major distribució relativa de les entitats de cultura popular fora de l'àmbit metropolità, destacant les demarcacions del Camp de Tarragona i del Penedès, on trobem l'11% i el 10% respectivament, una proporció sensiblement superior a la de la resta d'organitzacions.

Gràfic 4: Distribució en % de les entitats de cultura popular i de la resta d'entitats segons demarcació

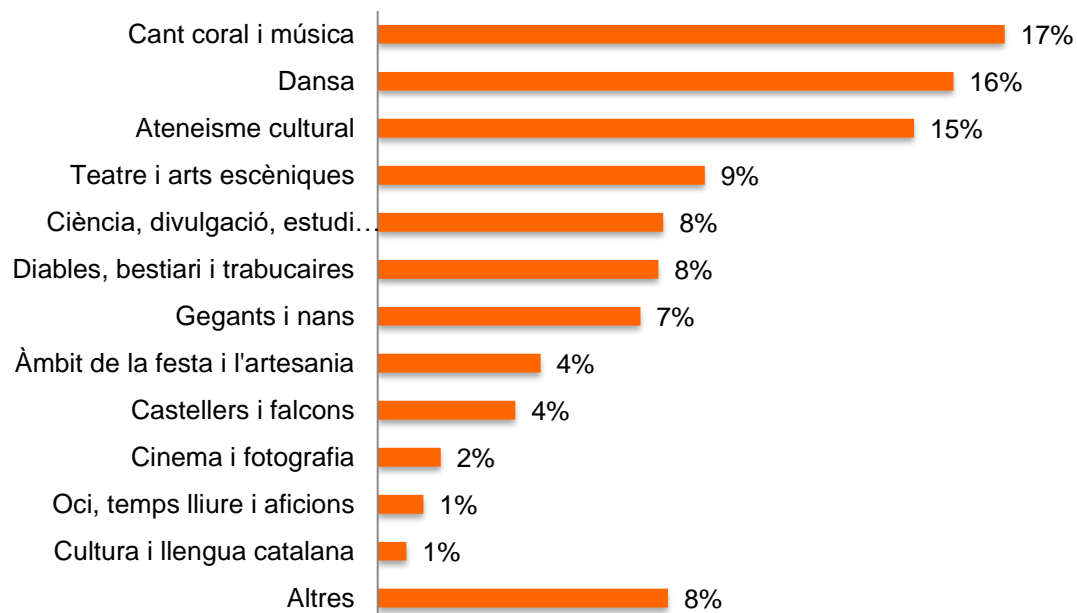

2.3 Àmbit d'actuació

Al igual que el conjunt d'organitzacions, les entitats de cultura popular són molt heterogènies. Les característiques de qualsevol organització dependran del lloc on desenvolupi la seva activitat, la trajectòria històrica, les persones que impulsen el projecte, i especialment per la seva finalitat missional, que determinarà les activitats a desenvolupar, el tipus de persones a les que dirigir les seves actuacions, la manera d'organitzar-se o els recursos necessaris per al desplegament de projectes. En aquest sentit, un dels elements significatius de l'objecte missional és l'àmbit sectorial d'actuació, que mostra el tipus d'activitat que s'hi realitza. Dins de l'àmbit de la cultura popular, el Panoràmic detalla diferents subàmbits d'actuació. La música, la dansa i l'ateneisme representen els subàmbits que més entitats de cultura popular agrupen. El 17% d'aquestes organitzacions desenvolupen activitats vinculades amb el cant coral i la música. Les entitats de dansa representen el 16%, es tracta principalment de colles sardanistes, esbarts dansaires o colles de balls de bastons. El 13% de les organitzacions

desenvolupen projectes relacionats amb l'activitat ateneïsta que pren com a principals denominacions la d'ateneu, casino, orfeó, centre, societat o casal popular. Per sota del 10% trobem les entitats vinculades als subàmbits de les arts escèniques (9%), la divulgació científica (8%), colles de diables, de bestiari o trabucaires (8%), o els gegants i nans (7%) . La resta de subàmbits representen un pes inferior al 5%. Per altra banda, destaca que el 8% de les entitats de cultura popular no s'hagin identificat en cap dels subàmbits proposats, es tracta en gran mesura d'entitats culturals generalistes. Són entitats arrelades al territori que vehiculen l'acció cultural d'un barri o municipi, a través d'un ampli ventall d'activitats com la música, les arts escèniques, la divulgació del coneixement, les festes tradicionals, o l'oci i el temps lliure, entre d'altres.

Gràfic 5:2 Distribució en % de les entitats de Cultura Popular segons subàmbit d'actuació

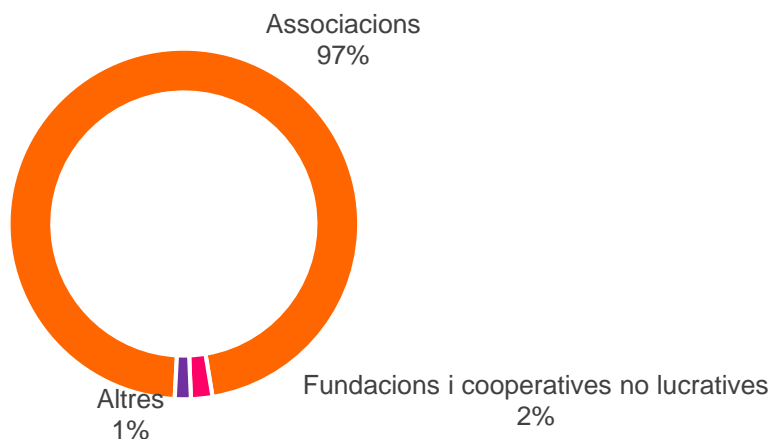

2.4 Tipus d'organització

Un element per classificar la tipologia d'organitzacions és la fórmula jurídica escollida per donar cobertura a la seva activitat. Al igual que a la resta d'entitats, la cultura popular s'articula de forma majoritària a través de la forma jurídica d'associacions, molt per sobre de la resta d'opcions. En concret el 97% són associacions, el 2 % fundacions i cooperatives no lucratives, i l'1% restant es correspon a d'altres formulacions, principalment aquelles entitats sense forma jurídica. Cal assenyalar que en el cas de les associacions també s'ha comptabilitzat aquelles que agrupen d'altres entitats. Si bé és

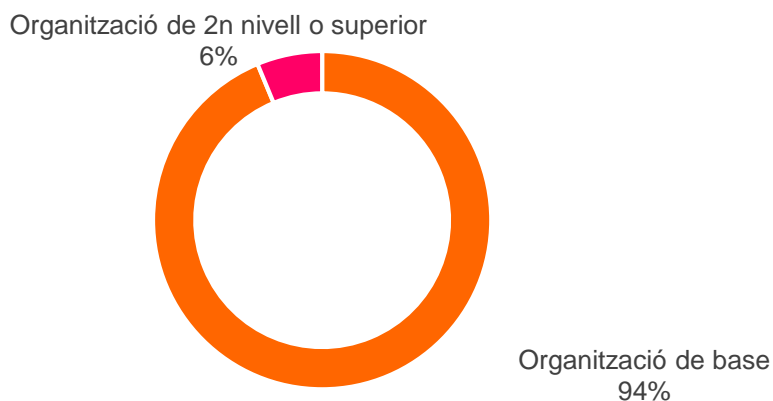
cert que existeix una fórmula jurídica específica per aquest tipus d'organització, les federacions, en un nombre significatiu de casos, no s'identifiquen com a tal.

Gràfic 3: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya segons la seva forma jurídica

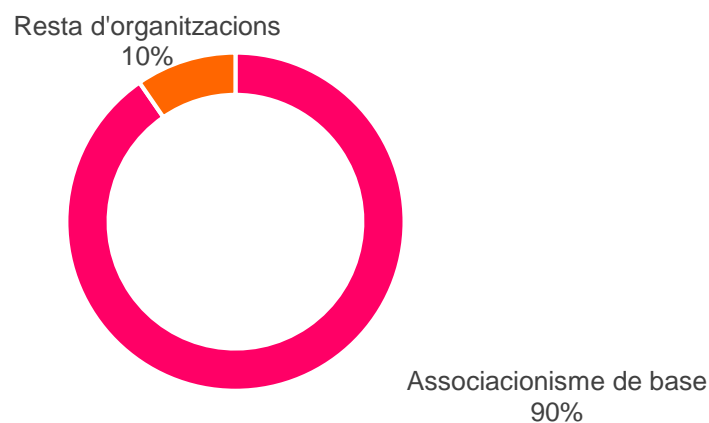
Un altre element identificatiu és nivell de l'organització que diferencia entre les entitats de base, i les de segon o tercer nivell. Les organitzacions de base estan integrades per persones, i les organitzacions de segon o tercer nivell, agrupen d'altres entitats com a espai de coordinació, interlocució, suport i cobertura a la tasca que realitzen les entitats membres, com és el cas de federacions, coordinadores o plataformes. El 94% de les organitzacions de cultura popular són entitats de base i el 6% restant es correspon a entitats de segon o tercer nivell. Una relació idèntica a la que es dona en el cas del conjunt d'organitzacions de Catalunya.

Gràfic 6: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya segons el nivell d'organització,

En tant que hi ha organitzacions que adopten la forma jurídica d'associació però agrupen d'altres organitzacions, s'ha considerat oportú diferenciar entre les associacions de base i la resta d'organitzacions. S'entén per associacions de base totes aquelles organitzacions que estan constituïdes sota la forma jurídica d'associació i que són de primer nivell. Per la seva banda, la categoria que agrupa a la resta d'organitzacions fa referència a les fundacions, cooperatives no lucratives, federacions, entitats amb d'altres fórmules jurídiques, entitats informals (sense forma jurídica) i entitats constituïdes com a associació de segon grau (federacions, plataformes coordinadores, etc.). El 90% de les entitats de cultura popular són associacions de base, una proporció lleugerament superior que a la resta d'organitzacions de Catalunya, on aquesta circumstància representa el 82%.

Gràfic 7: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya segons tipus de l'organització

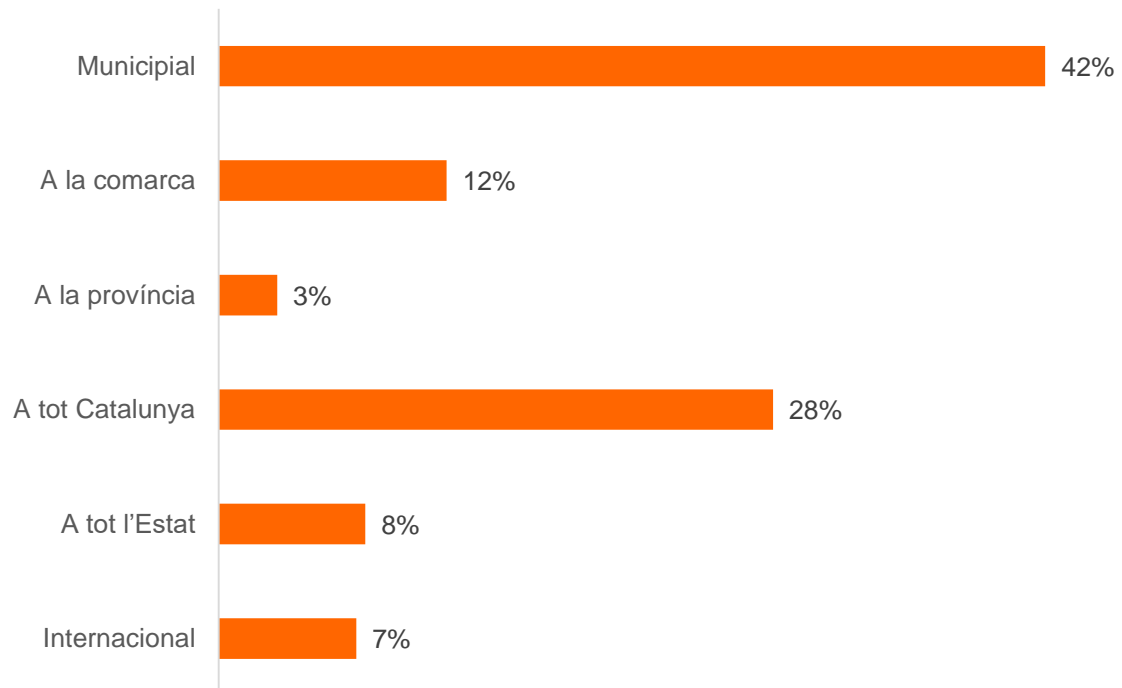

2.5 Àmbit territorial d'actuació

En tant que agents articuladors del territori, també s'ha preguntat a les organitzacions quin és el principal àmbit territorial de la seva actuació. Gran part de les entitats de cultura popular, el 42%, actuen en l'àmbit municipal i en segon terme trobem les entitats que actuen a tot Catalunya que representen el 28%. L'activitat supramunicipal (que inclou l'acció a nivell comarcal o provincial) representa el 15%. Per últim, les organitzacions que actuen a tot l'estat representen el 8% i les que ho fan a nivell internacional, el 7%. Un dels elements que en part determina el nivell territorial d'actuació, és el tipus d'activitat que es realitza. Les entitats que realitzen activitats vinculades a les festes populars i tradicionals, les entitats de dansa, teatre i arts escèniques i l'ateneisme, treballen principalment en l'àmbit municipal. En destaquen els ateneus, el 70% dels quals manifesta que el municipi és el seu àmbit principal d'actuació.

De les organitzacions que actuen a tota Catalunya, destaquen les entitats de gegants i nans (80%), els castellers i falcons (68%) o el cant coral i la música (43%). Per últim, destaca la singularitat dels grups de diables, bestiari i trabucaires, que manifesten actuar principalment a nivell estatal (38%), seguit de l'àmbit català i internacional (24% i 23% respectivament) i a nivell municipal (15%).

Gràfic 8: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya segons àmbit territorial d'actuació.

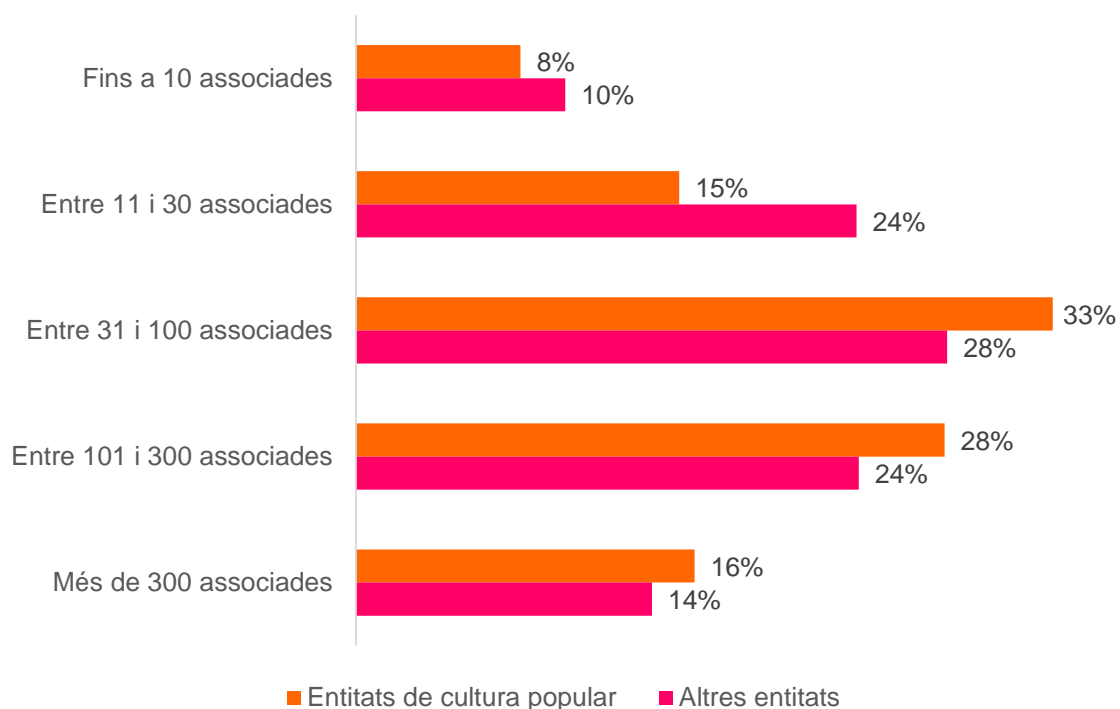
3. Les persones

L'element principal que sustenta les entitats són les persones que en formen part, a través de l'impuls, lideratge o desenvolupament que requereix el desplegament de la seva activitat. Una participació que s'articula de múltiples maneres, de forma adaptada a la voluntat i capacitats de les persones que volen participar, ja sigui implicant-se de forma transversal amb el projecte general o col·laborant de forma puntual, assumint diferents graus de responsabilitat i compromís o amb diferents nivells d'assiduitat. En termes generals, les organitzacions compten amb persones associades, col·laboradores, remunerades o voluntàries. En aquest apartat s'analitza les diferents maneres com es relacionen les persones amb les entitats de cultura popular, des de la identificació i quantificació dels contingents de cada una de les tipologies de relació fins a les característiques i dinàmiques que es genera en cada un d'ells.

3.1. Les persones associades

Les persones associades donen sentit al propi model organitzatiu de les entitats, representant l'element indispensable de la vida associativa. Una de les primeres dades que s'analitzen és la grandària de les organitzacions en funció de les persones associades que en formen part. La distribució per trams mostra una major presència d'entitats entre 31 i 100 persones associades (33%), seguides per les entitats que integren entre 101 i 300 associades (28%). El 16% té més de 300 associades, el 15% té entre 11 i 30 i el 8% restant fins a 10 persones associades. Tal i com es pot apreciar al gràfic 9, les entitats de cultura popular mostren una base social més àmplia respecte la resta d'organitzacions de Catalunya. La mitjana de persones associades a les entitats de cultura popular és de 116, una quantitat lleugerament superior a la de la resta d'organitzacions que indiquen disposar de 97 persones associades de mitjana.

Gràfic 9: Comparativa de la distribució en % de les entitats de cultura popular i altres tipus d'entitats de Catalunya segons nombre de persones associades (per trams).

Quan s'analitza el nombre de persones associades segons l'àmbit sectorial d'actuació, els castellers i falcons destaquen per ser les organitzacions que aglutinen a un major nombre de persones associades, el 92% té més de 100 persones. Tot i que amb una proporció notablement inferior, l'ateneisme també es mostra com un tipus d'entitat amb una elevada base social, el 76% té més de 100 associades. De la mateixa manera que també ho són les entitats de ciència i divulgació (61%) i les de la festa popular i tradicional (52%). En un segon nivell trobem les entitats que es poden considerar mitjanes en quant al nombre de persones associades, com són les entitats de promoció de la cultura i la llengua catalana, el 83% de les quals té entre 31 i 100 persones associades. En el mateix rang es troben els grups de diables, de bestiar i trabucaires, (59%) o les entitats de gegants i nans (57%). Les entitats de dansa es troben en un estadi intermedi, en tant que el 39% manifesta agrupar entre 101 i 300 persones i quasi la mateixa proporció, el 38%, entre 31 i 100 associades. Una situació semblant mostren les entitats de cant coral i música, el 40% de les quals indica que té un màxim de 30 persones associades, i un altre 40% entre 31 i 100 associades. Les entitats més petites són les de l'àmbit d'oci i temps lliure, el 83% de les quals manifesta associar a un màxim de 10 persones.

L'any de constitució també és una variable que mostra una forta relació amb el nombre de persones associades a l'organització. Les entitats amb una major trajectòria indiquen agrupar significativament a un major nombre de persones associades davant les entitats fundades recentment. Així, el 82% les entitats nascudes fins al 1.980 tenen més de 100 associats, el 76% de les entitats fundades entre el 1981 i el 2.000 agrupen entre 31 i 300 associats i el 66% de les entitats fundades a partir del 2001 acullen entre 11 i 100 persones.

Malgrat que el fet d'associar-se a una organització representa una mostra de vinculació amb el seu projecte, aquest acte no es pot vincular de forma directe a una assumpció efectiva de responsabilitat ni un nivell d'implicació determinat. Per tal de poder mesurar el grau d'implicació de les persones associades en el dia a dia de l'organització, s'ha establert quatre nivells de participació: persones dirigents, responsables, persones associades de base i persones associades inactives.

- Persones dirigents. Són les que assumeixen tasques i responsabilitats de lideratge, coordinació i organització envers el projecte general. Participen activament dels diferents espais de decisió i en l'organització dels diferents projectes d'entitat.
- Persones activistes i responsables. Són les persones actives que, tot i no assumir responsabilitats de lideratge, coordinació i organització general de l'entitat, participen activament de les diverses activitats, solen assistir a les reunions i s'involucren en l'organització d'activitats o projectes concrets, a més de pagar la quota (si és el cas).
- Persones associades de base. Són les que no assumeixen responsabilitats i no participen en l'organització de les activitats, però assisteixen puntualment a algun dels espais de decisió, assisteixen amb certa assiduitat a les activitats i puntualment poden col·laborar donant un cop de mà, a més de pagar la quota (si és el cas).
- Persones associades inactives. Són les persones que, tot i ser sòcies, no solen participar en cap dels espais.

Taula 1: Distribució en % de les persones associades a les entitats culturals de Catalunya segons tipologia d'activitat de l'entitat..

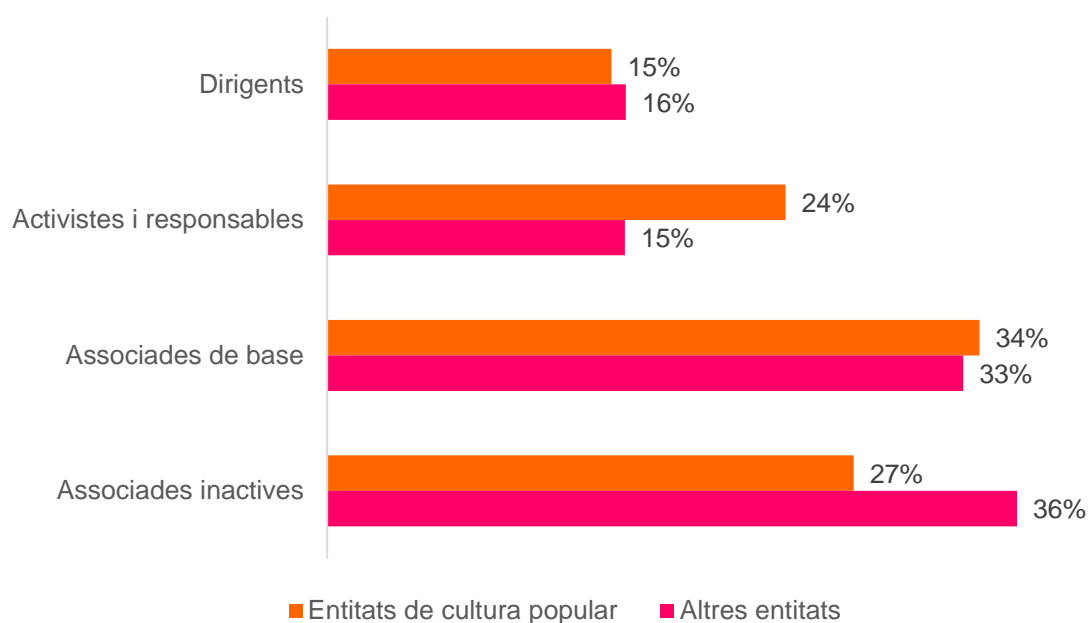
	Festa i artesanía	Ateneisme	Castellers i falcons	Ciència i divulgació	Cant coral i música	Dansa	Diablers, bestiar i trabucaires	Gegants i nans	Teatre i arts escèniques	Cinema i fotografia	Cultura i llengua catalana	Oci, temps lliure i aficions
Fins a 10 persones	9%	0%	0%	7%	8%	9%	4%	5%	18%	0%	0%	19%
d11 a 30 persones	12%	6%	0%	2%	32%	10%	8%	20%	17%	54%	0%	64%
de 31 a 100 persones	27%	18%	8%	30%	40%	38%	59%	57%	24%	0%	83%	17%
de 101 a 300 persones	24%	23%	47%	37%	12%	39%	29%	18%	27%	46%	17%	0%
Més de 300 persones	28%	53%	45%	24%	8%	4%	0%	0%	14%	0%	0%	0%

Taula 2: Distribució en % de les persones associades a les entitats culturals de Catalunya segons any de constitució de l'entitat.

	Fins 1.980	Entre 1.981 i 2.000	A partir del 2.001
Fins a 10 persones	0%	6%	17%
d11 a 30 persones	10%	12%	24%
de 31 a 100 persones	8%	46%	42%
de 101 a 300 persones	36%	30%	15%
Més de 300 persones	46%	6%	2%

El nivell d'implicació més representatiu de les entitats de cultura popular és el de les persones associades de base, que representen el 34% del total de membre de l'organització. El 27% de les persones sòcies mostren un paper passiu en tant que tot i ser associades no participen de cap espai. Una de cada quatre associades pren un paper actiu assumint tasques en l'organització de projectes concrets i el 15% assumeixen responsabilitats de lideratge, coordinació i organització envers el projecte general. Les entitats de cultura popular mostren uns nivells de participació sensiblement més elevats que els de la resta d'organitzacions no lucratives, amb un índex significativament menor de persones associades inactives i una major proporció de persones que prenen una actitud activa en l'organització de projectes.

Gràfic 10: Distribució en % de les persones associades de les entitats de cultura popular i altres tipus d'entitats de Catalunya segons grau d'implicació.

Tot i que a priori hauria de semblar lògic un increment de persones associades de base a mesura que s'incrementa el nombre total de membres de l'organització, les dades no mostren cap relació en aquest sentit. Per contra, sí que hi ha una relació entre el nombre d'associades i l'increment del pes d'aquelles que prenen una actitud passiva envers l'organització. A mesura que les entitats tenen una base social més àmplia, s'incrementa també el nombre d'associades inactives, arribant a representar el 43% de les organitzacions que agrupen més de 300 persones.

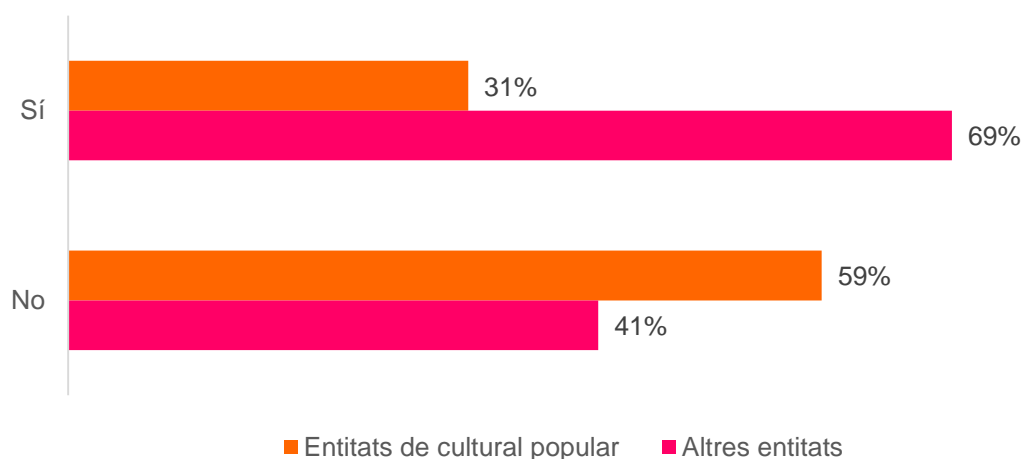
Taula 3: Distribució en % de les persones associades de les entitats de cultura popular segons volum d'associats a l'entitat.

	Fins a 10 persones	11 a 30 persones	31 a 100 persones	101 a 300 persones	Més de 300 persones
Dirigents	25%	28%	16%	13%	11%
Activistes i responsables	25%	32%	35%	16%	19%
Associades de base	25%	27%	26%	38%	27%
Associades inactives	25%	13%	23%	33%	43%

3.2. Els projectes de voluntariat

Tal i com s'ha indicat inicialment, existeix una gran diversitat de maneres de relacionar-se i d'implicar-se amb el món no lucratiu. A més de les persones associades que de forma voluntària s'impliquen en les organitzacions, d'altres persones, que tot i no ser sòcies, col·laboraren en el desplegament d'actuacions. Es tracta dels projectes de voluntariat, integrats per equips de persones voluntàries que tot i no ser sòcies realitzen tasques per al desenvolupament dels projectes. El 31% de les entitats de cultura popular disposen d'un projecte de voluntariat, una proporció significativament inferior respecte la resta d'entitats catalanes, el 69% de les quals desenvolupa aquest tipus de projecte.

Gràfic 11: Distribució en % de les entitats de cultura popular i altres tipus d'entitats de Catalunya segons si disposen de projectes de voluntariat.

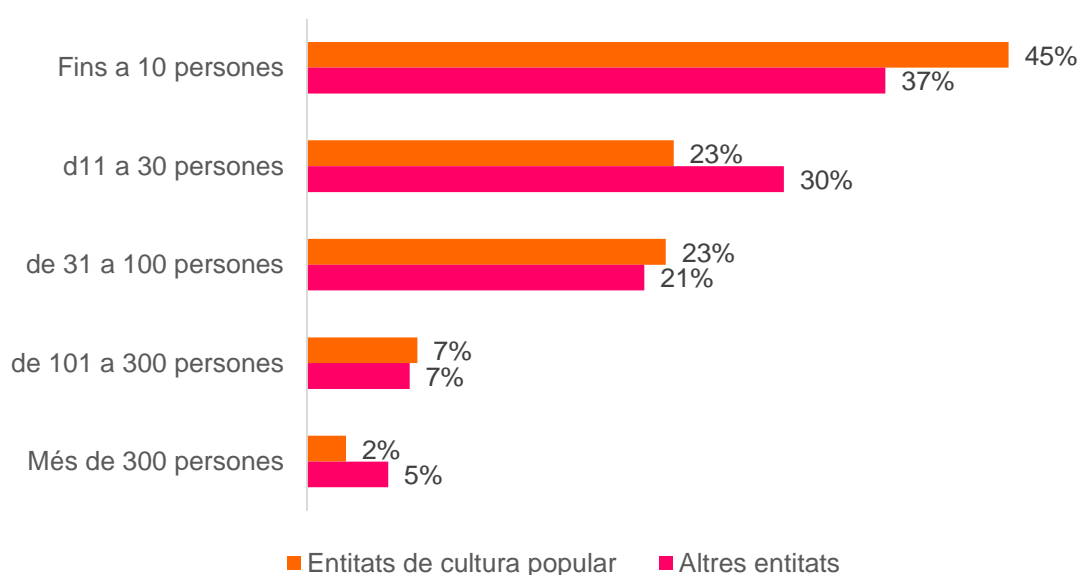
Els projectes de voluntariat són més freqüents segons s'incrementa el volum econòmic de l'organització. El 19% de les entitats que tenen un volum d'ingressos inferior a 5.000€, disposen de projectes de voluntariat, una proporció que s'incrementa fins a representar una de cada dos organitzacions quan aquestes mobilitzen més de 100.000 €.

Taula 4: Distribució en % d'entitats de cultura popular que disposen de projectes de voluntariat segons volum econòmic de l'entitat.

	Menys de 5.000 €	Entre 5.001 i 25.000 €	Entre 25.001 i 100.000 €	Més de 100.000 €
Sí	19%	31%	31%	47%
No	81%	69%	69%	53%

De forma general, els projectes de voluntat de les entitats de cultura popular es caracteritzen per estar formats per equips petits. Els projectes de voluntariat que integren menys de 10 persones representen el 45% del total. El 23% de les entitats que desenvolupen aquest tipus de projecte compten amb entre 11 i 30 persones, la mateixa proporció que els equips d'entre 31 i 100 persones voluntàries. En comparació amb la resta d'organitzacions catalanes, les entitats de cultura popular disposen d'uns equips de voluntariat lleugerament més petits. Així, en el primer cas, els equips de voluntariat estan integrats per 23,2 persones de mitjana, mentre que la resta d'organitzacions mostren una mitjana de 26 persones.

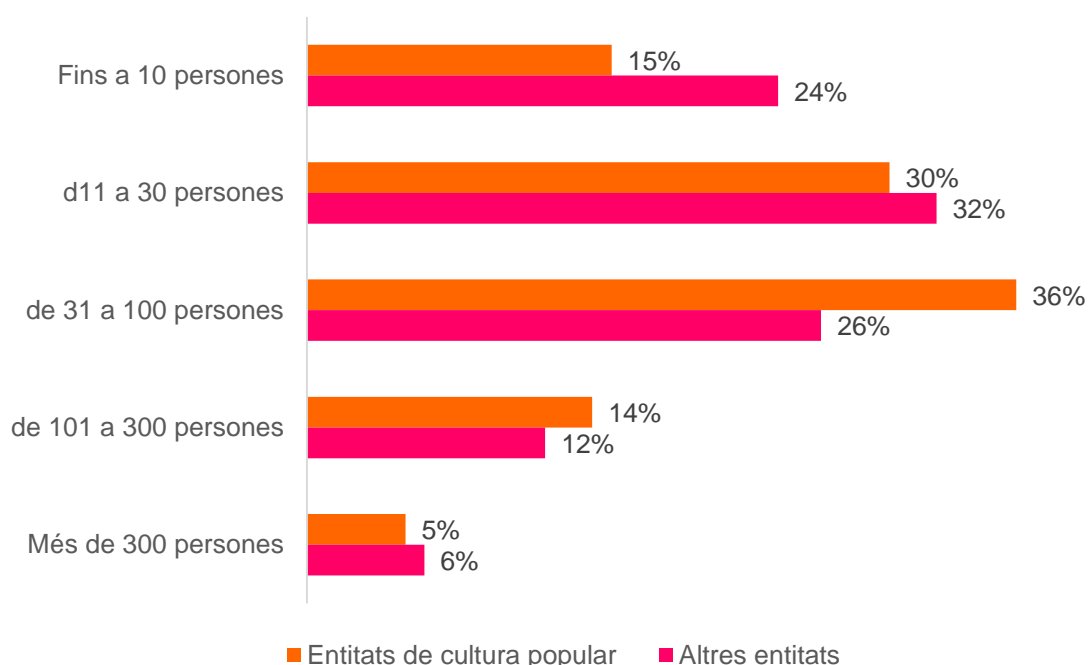
Gràfic 12: Distribució en % de les entitats de cultura popular i altres entitats de Catalunya segons nombre de persones associades.

3.3. Les persones actives

Les entitats proposen diferents maneres per tal que les persones hi participin: associar-se, col·laborar o realitzar tasques de voluntariat. Contemplant aquesta visió àmplia de la participació s'ha volgut analitzar el volum de persones que es mostren actives a les entitats. En aquest cas, s'ha preguntat a les entitats que indiquin respecte del conjunt de persones que es vinculen d'una forma o una altra, quantes participen de forma activa i continuada a l'organització.

Gràfic 13: Distribució en % de les entitats de cultura popular i altres entitats de Catalunya segons nombre de persones associades actives (per trams).

Quan s'analitza el nombre de persones actives segons l'any de constitució de l'organització s'aprecia un decreixement dels contingents de persones actives segons disminueix els anys d'antiguitat de l'organització. Així, el 34% de les entitats fundades abans del 1.980 disposen de més de 100 persones actives, una proporció que es redueix fins a representar el 9% de les organitzacions creades a partir del 2.001. Una relació coincident amb l'increment de persones associades relacionat amb una major trajectòria associativa.

Taula 5: Distribució en % de les persones associades actives de les entitats de cultura popular de Catalunya per any de constitució i nombre de persones associades.

	Fins 1.980	Entre 1.981 i 2.000	A partir del 2.001
Fins a 10 persones	5%	13%	24%
11 a 30 persones	22%	29%	38%
31 a 100 persones	39%	39%	29%
101 a 300 persones	18%	18%	8%
Més de 300 persones	16%	1%	1%

Si s'analitza el nombre de persones actives segons el volum d'ingressos que assoleix l'organització, també s'observa una relació positiva. A mesura que s'incrementa el volum d'ingressos, també s'intensifica el nombre de persones que participen de forma activa amb l'organització. Si el 7% les entitats amb uns ingressos inferiors a 5.000 € manifesten disposar de més de 100 persones actives, aquesta proporció s'incrementa fins al 51% en el cas de les organitzacions amb uns ingressos superiors als 100.000 €.

Taula 6: Distribució en % de les persones associades actives de les entitats de cultura popular de Catalunya segons volum d'ingressos.

Volum econòmic	Menys de 5.000 €	Entre 5001 i 25.000 €	Entre 25001 i 100.000 €	Més de 100.000 €
Fins a 10 persones	17%	15,8%	9%	4%
11 a 30 persones	46%	27,2%	23%	16%
31 a 100 persones	30%	42,7%	28%	29%
101 a 300 persones	7%	12,0%	25%	35%
Més de 300 persones	0%	1,7%	15%	16%

El tipus d'activitat que realitzen les entitats de cultura popular també sembla estar relacionat amb el volum de persones actives. Les colles castelleres i de falcons són les que mostren un major nombre de persones actives, el 51% tenen entre 101 i 300

persones amb aquest tipus de vinculació, amb una mitjana de 123 persones. Els segueixen les colles de diables, bestiari i trabucaires, amb una mitjana de 76 persones actives, el 53% de les quals disposa d'entre 31 i 100 persones i el 26% entre 101 i 300 persones actives. En tercer lloc es troben els ateneus, el 34% dels quals disposa d'entre 31 i 100 persones actives, amb una mitjana de 65 persones. Un segon bloc és el que es podria definir com a entitats amb un volum mig de persones actives, en el que destaquen les entitats de teatre i arts escèniques, les de dansa, les colles de gegants i nans, les de festes tradicionals i les de cultura i llengua catalana, amb una mitjana de persones actives que oscil·la entre 40 i 51. Un tercer bloc és el de les entitats amb un menor contingent de persones actives, integrat per les entitats d'oci, temps lliure i aficions, les de ciència i divulgació i les de cinema i fotografia, amb una mitjana de persones actives que oscil·la entre les 17 i les 25 persones.

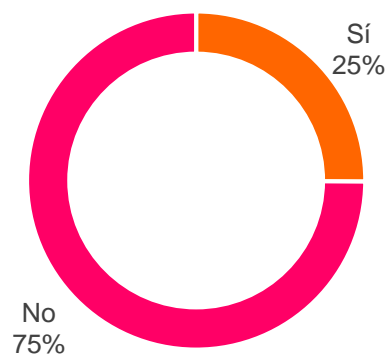
Taula 7: Distribució en % de les persones associades actives de les entitats de cultura popular de Catalunya segons tipologia d'activitat de l'entitat.

Àmbit Sectorial	Festa i artesanía	Ateneisme	Castellers i falcons	Ciència i divulgació	Cant coral i música	Dansa	Diablers, bestiar i trabucaires	Gegants i nans	Teatre i arts escèniques	Cinema i fotografia	Cultura i llengua catalana	Oci, temps lliure i aficions
Fins a 10 persones	15%	5%	0%	42%	10%	18%	0%	5%	22%	60%	0%	45%
11 a 30 persones	21%	21%	0%	50%	35%	39%	21%	26%	27%	40%	63%	17%
31 a 100 persones	22%	34%	37%	4%	48%	30%	53%	69%	27%	0%	20%	38%
101 a 300 persones	24%	21%	51%	4%	4%	13%	26%	0%	24%	0%	17%	0%
Més de 300 persones	18%	19%	12%	0%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

3.4. Els equips remunerats

Segons els resultats del Panoràmic, el 25% de les entitats de cultura popular compta amb persones remunerades en els seus equips, ja sigui a través d'una contractació laboral puntual o estable o mitjançant una col·laboració autònoma. Una proporció significativament inferior a la de la resta d'organitzacions de Catalunya, el 56% de les quals disposa de persones remunerades.

Gràfic 14: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya que disposen de persones remunerades.

Analitzant segons el tipus d'organització s'observa una gran diferència entre les associacions de base i la resta d'organitzacions. En el primer cas, el 22% de les associacions de base disposa de persones remunerades, una circumstància que representa el 60% dels casos a la resta d'organitzacions de cultura popular.

Taula 8: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya que disposen de persones remunerades segons si es corresponen a associacions de base o no.

	Associació de base	Fundacions, cooperatives i entitats de segon nivell
Sí	22%	60%
No	78%	40%

La disponibilitat de personal remunerat també varia segons l'any de creació de l'organització, reduint-se el nombre d'organitzacions que disposen d'aquest recurs a mesura que disminueix el nombre d'anys que fa que es va fundar l'entitat. Si el 40% de les entitats fundades abans del 1.981 disposa de personal remunerat, aquesta proporció es redueix fins al 18% entre les que han estat creades a partir del 2.001.

Taula 9: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya que disposen de persones remunerades segons l'any de creació de l'entitat.

	Fins 1.980	Entre 1.981 i 2.000	A partir del 2.001
Sí	40%	21%	18%
No	60%	79%	82%

Tal i com sembla lògic, a mesura que s'incrementa el volum d'ingressos, també s'incrementa el nombre d'organitzacions que disposa de personal remunerat. Només el 6% de les organitzacions que ingressen menys de 5.000 € disposa de personal remunerat, una proporció que s'incrementa considerablement, fins arribar al 83% de les que disposen d'un volum econòmic superior als 100.000 €.

Taula 10: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya que disposen de persones remunerades segons el volum d'ingressos de l'associació.

	Menys de 5.000 €	Entre 5001 i 25.000 €	Entre 25001 i 100.000 €	Més de 100.000 €
Sí	6%	16%	26%	83%
No	94%	84%	74%	17%

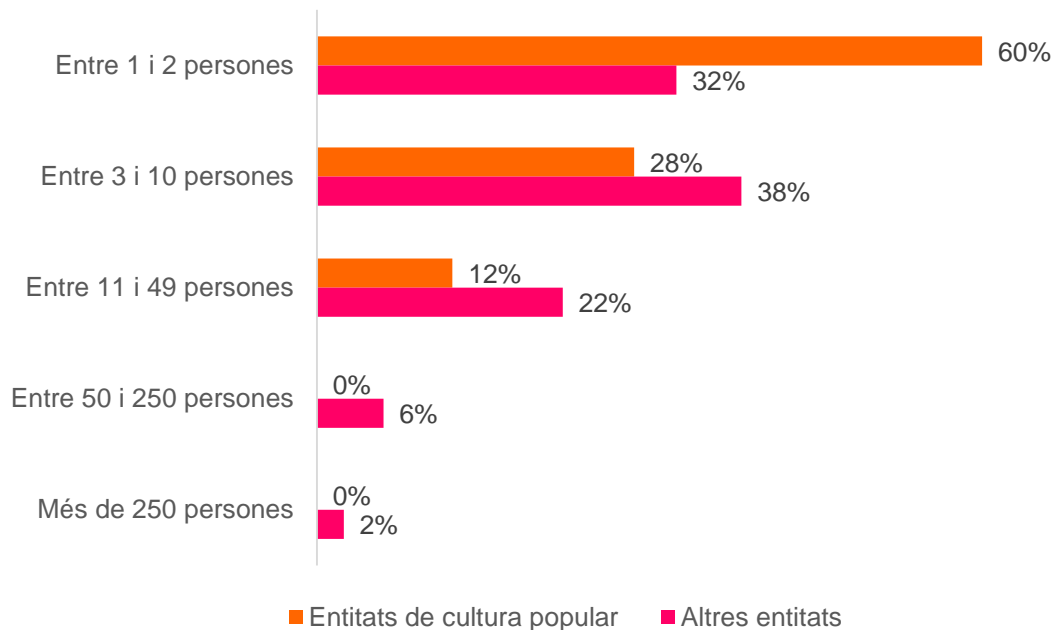
Si distingim segons el tipus d'activitat que realitzen les entitats de cultura popular, s'observa com l'ateneisme (53%), les entitats de cultura i llengua catalana (45%), i les de cant coral i música (41%), representen les organitzacions que en major mesura disposen de personal remunerat per al desenvolupament dels seus projectes.

Taula 11: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya que disposen de persones remunerades segons tipologia d'activitat de l'entitat.

	Festa i artesania	Ateneisme	Castellers i falcons	Ciència i divulgació	Cant coral i música	Dansa	Diablers, bestiar i trabucaires	Gegants i nans	Teatre i arts escèniques	Cinema i fotografia	Cultura i llengua catalana	Oci, temps lliure i aficions
Sí	17%	53%	4%	22%	41%	13%	0%	8%	10%	0%	45%	0%
No	83%	47%	96%	78%	59%	87%	100%	92%	90%	100%	55%	100%

Si s'observa amb detall el personal remunerat de les entitats de cultura popular s'aprecia com en la majoria de casos es tracta d'equips reduïts, amb un volum notablement inferior al de la resta d'organitzacions de Catalunya. Aquesta circumstància es pot observar a través de l'anàlisi de la mitjana de persones contractades, que en el cas de les entitats de cultura popular representa 4,4 persones remunerades i en la resta d'organitzacions és de 6,4 persones. En tots dos casos, la moda és 1, el que significa que el més habitual és que disposin només d'una persones remunerada, en tant que es mostra com el nombre més freqüent. El 60% de les entitats de cultura popular que disposen de personal remunerat tenen entre 1 i 2 persones, el 28% disposen d'entre 2 i 10 persones remunerades i el 12% restant entre 11 i 49 persones.

Gràfic 14: Distribució en % de les entitats de cultura popular i altres entitats de Catalunya que disposen de persones remunerades segons el nombre de persones remunerades (per trams).

Una vegada més, l'any de creació de l'organització mostra una influència amb la variable analitzada. A mesura que s'incrementa els anys de trajectòria de l'entitat també s'incrementa el nombre de persones remunerades de les que es disposa. Si el 24% de les entitats amb personal remunerat fundades fins al 1.980 disposen d'entre 11 i 49 persones, aquesta proporció es redueix fins al punt que cap de les entitats creades a partir del 2.001 disposa d'aquest volum de personal.

Taula 12: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya que disposen de persones remunerades per nombre de persones remunerades segons l'any de creació de l'organització.

Any	Fins 1980	Entre 1981 i 2000	A partir del 2001
Entre 1 i 2 persones	44%	78%	70%
Entre 3 i 10 persones	32%	20%	30%
Entre 11 i 49 persones	24%	2%	0%

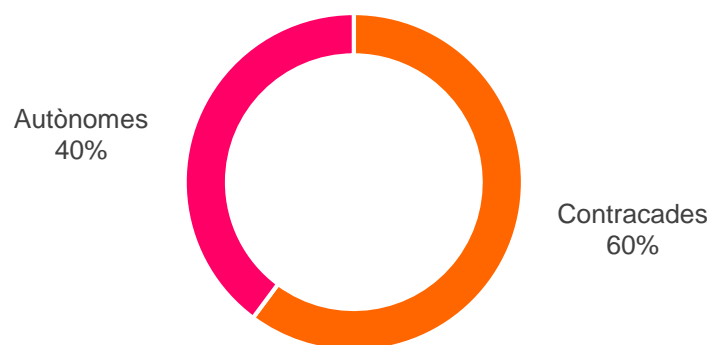
Taula 13: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya que disposen de persones remunerades segons la tipologia d'activitat de l'associació.

Àmbit sectorial	Ateneisme	Castellers i falcons	Ciència i divulgació	Cant coral i música	Dansa	Gegants i nans	Teatre i arts escèniques	Cultura i llengua catalana
Entre 1 i 2 persones	46%	100%	61%	54%	85%	100%	68%	100%
Entre 3 i 10 persones	27%	0%	39%	33%	15%	0%	32%	0%
Entre 11 i 49 persones	27%	0%	0%	13%	0%	0%	0%	0%

Les entitats amb equips remunerats més nombrosos són els ateneus i les entitats de cant coral i música. En el primer cas, el 27% dels ateneus que disposen de personal remunerat té d'entre 11 i 49 persones, i en el cas de les entitats de cant coral i música, aquesta categoria representa el 13%.

El Panoràmic ha volgut analitzar el tipus de relació laboral que s'estableix entre la persona remunerada i l'entitat. En el cas de les organitzacions de cultura popular, la contractació de personal representa el 60% dels casos, i el 40% restant es correspon a autònoms o freelance. Una relació que marca una diferència significativa respecte a la resta d'organitzacions de Catalunya, on predomina la contractació directa com a sistema de relació laboral, representant el 85% dels casos.

Gràfic 15: Distribució en % de les persones remunerades de les entitats de cultura popular de Catalunya segons el tipus de relació amb l'activitat econòmica.

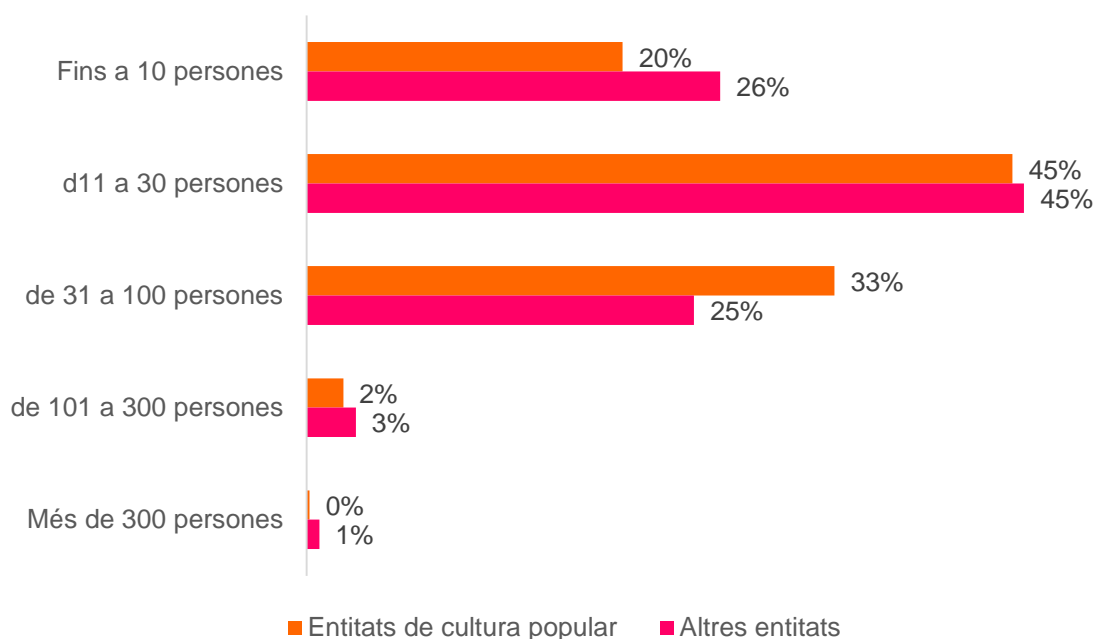

4. El govern de les entitats

4.1. L'Assemblea

Si bé els òrgans de govern representen els espais sobirans de les organitzacions, aquests s'articulen de formes diferents depenent de la seva forma jurídica. En el cas de les associacions, l'assemblea representa el màxim òrgan sobirà per a la presa de decisions, en el que la totalitat de les persones associades poden decidir els diferents afers de l'organització. Les dades facilitades per les entitats participants del Panoràmic ens mostren que, al igual que al conjunt de les organitzacions catalanes, només una part reduïda de les persones associades a les entitats de cultura popular participen de la seva assemblea. Si es compara la mitjana de persones associades amb la mitjana de participants a la última assemblea de 2.016, s'observa com només el 24% de les associades participa del màxim òrgan sobirà de les entitats de cultura popular, la mateixa proporció que a la resta d'organitzacions catalanes. El 45% de les entitats de cultura popular van disposar d'una participació d'entre 11 i 30 persones a la seva assemblea. Les assemblees amb una participació d'entre 31 i 100 persones representen el 33% del total, i les assemblees amb una participació de fins a 10 persones, representen el 20%.

Gràfic 16: Distribució en % de les persones participants a la darrera assemblea del 2016 en entitats de cultura popular i altres entitats de Catalunya (per trams).

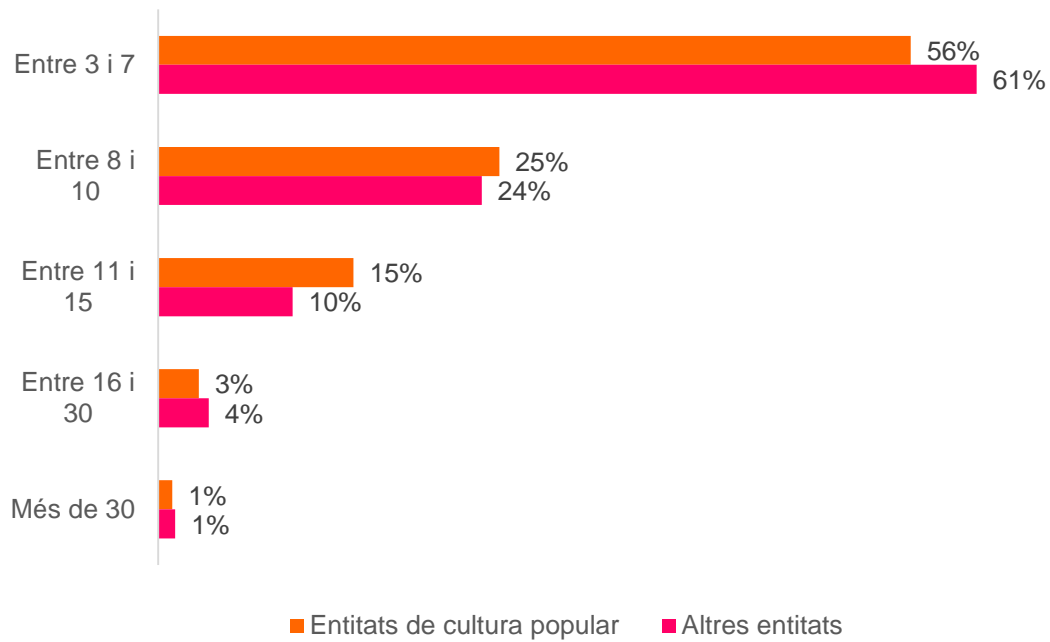
Replicant l'exercici de comparar la mitjana d'assistència a l'assemblea amb la mitjana de persones associades segons les diferents categories de les organitzacions, s'aprecia en primer lloc que corroborant l'anàlisi de les persones actives, a mesura que s'incrementa els anys de la trajectòria organitzativa també es redueix el nombre de persones que s'impliquen, i en aquest cas el nombre de persones que participen de l'assemblea. Les entitats fundades fins al 1.980 mostren una mitjana de participació a la seva assemblea del 16% de les persones associades, una proporció que s'incrementa fins a representar el 33% de les organitzacions creades a partir del 2.001. Una relació que també es reproduïx si s'analitza segons el volum de persones associades. Segons s'incrementa el nombre d'associades, es redueix la proporció de persones que participen de l'assemblea. Si a les entitats de fins a 10 persones associades hi participa de mitjana el 100% de la seva base, en el cas de les organitzacions amb més de 300 associades, la participació a l'assemblea representa l'11% de les seves associades.

4.2. Juntes i Consells Rectors

L'assemblea delega diferents funcions de direcció i representació en la Junta Directiva o Consell rector. En la majoria dels casos aquests òrgans estan formats per entre 3 i 7 persones. Tot i que la distribució de persones que componen les juntes directives de les entitats de cultura popular és molt similar a la de la resta d'entitats de Catalunya, en el primer cas, mostren uns equips directius sensiblement més grans. Les juntes directives de les entitats de cultura popular estan compostades per una mitjana de 7,4 persones, amb una moda de 6 (el nombre més freqüent), i els equips directius de la resta d'organitzacions estan compostats per 6,8 persones de mitjana, amb una moda de 3.

Les Juntes directives i els consells rectors estan compostats per un major nombre de persones quan l'organització disposa d'una major trajectòria històrica, un major volum d'ingressos o té persones remunerades

Gràfic 17: Distribució en % del nombre de persones que componen la junta directiva de les entitats de cultura popular i altres entitats de Catalunya (per trams).

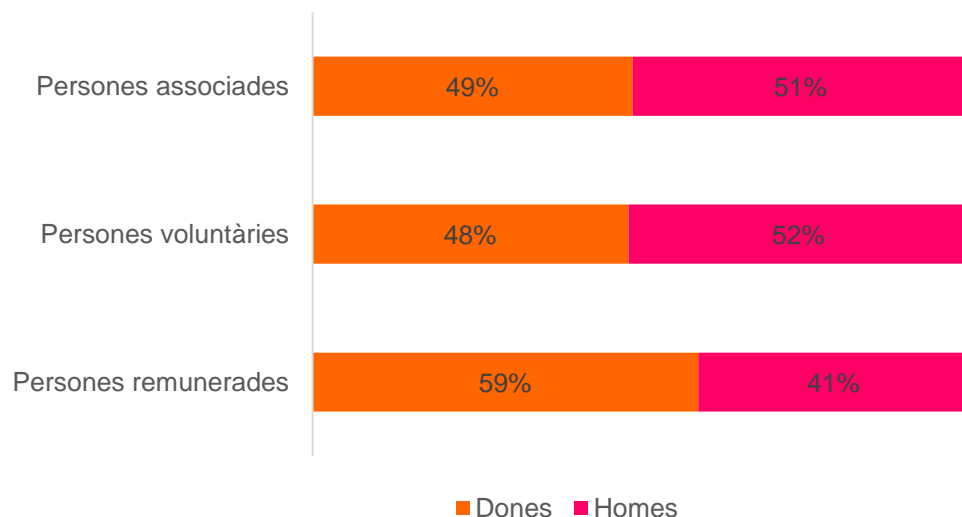

5. L'equitat a les entitats

5.1. Equitat a la base social de les entitats

Al igual que al conjunt d'entitats de Catalunya, les organitzacions de cultura popular mostren pràcticament una paritat exacta en quant a les persones associades, essent el 49% dones i el 51% d'homes. Una paritat que també es dona entre els equips que formen part dels projectes de voluntariat. Aquest equilibri es redueix en el cas dels equips de persones remunerades, on les dones representen el 59% del total. I és que el món lo lucratiu és un sector feminitzat pel que fa a les persones remunerades. Tot i això, es pot considerar que en el cas de les entitats de cultura popular existeix una elevada igualtat, en tant que el marge de proporcionalitat que s'utilitza a l'hora d'analitzar la igualtat entre dones i homes estableix una forquilla de 60 – 40. Una situació amb una diferència significativa respecte al que s'observa a la resta d'organitzacions de Catalunya, on tot i existir una paritat exacta entre dones i homes associades, les dones representen el 61% dels equips de voluntariat i el 72% dels equips de persones remunerades.

Gràfic 18: Distribució en % del nombre d'homes i dones que componen la base social de les entitats de cultura popular de Catalunya.

Aquesta paritat de base es trenca quan es tracta d'entitats de cinema i fotografia, on els homes representen el 77% de les persones associades, les entitats d'oci, temps lliure i aficions i les de ciència i divulgació, amb una proporció d'homes que representa el 67% i el 61% respectivament.

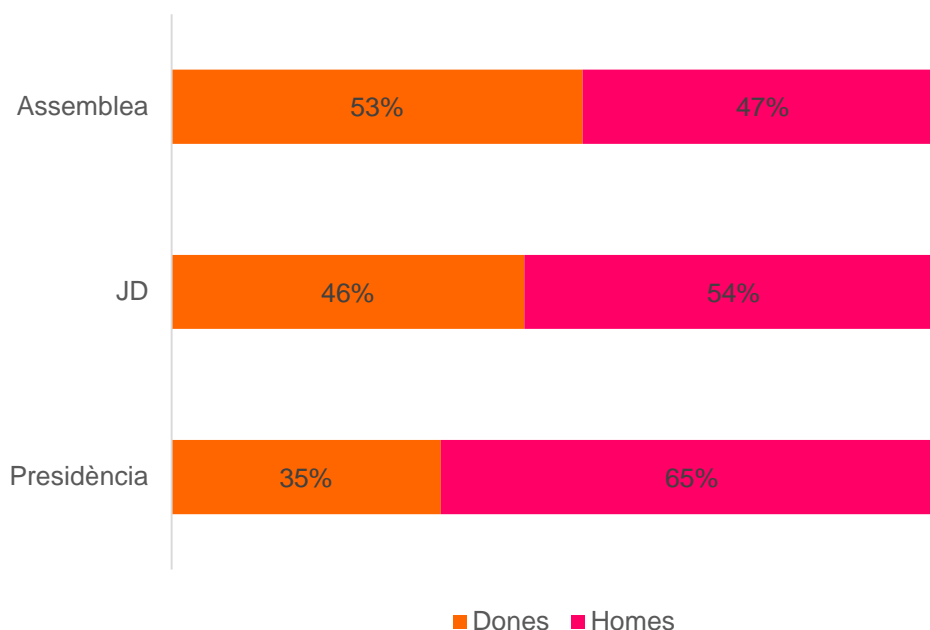
Taula 14: Distribució en % del nombre d'homes i dones que componen la base social de les entitats de cultura popular de Catalunya segons àmbit d'actuació.

	Dones	Homes
Festa i artesanía	53%	47%
Ateneisme	49%	51%
Castellers i falcons	46%	54%
Ciència i divulgació	39%	61%
Cant coral i música	53%	47%
Dansa	55%	45%
Diables, bestiar i trabucaires	45%	55%
Gegants i nans	42%	58%
Teatre i arts escèniques	54%	46%
Cinema i fotografia	23%	77%
Cultura i llengua catalana	52%	48%
Oci, temps lliure i aficions	33%	67%
Sense especificar	50%	50%

5.2. Equitat als òrgans de govern

La distribució igualitària de la base social de les organitzacions de cultura popular es manté en la participació a les seves assemblees, on el 53% de les participants són dones. Malgrat aquesta distribució paritària de base, els òrgans de representació de les organitzacions estan marcadament masculinitzats. A mesura que s'incrementa el nivell de responsabilitat, també augmenta la presència masculina. Així, a les juntes directives, els homes representen el 54% dels integrants d'aquest òrgan. Les presidències estan ocupades en un 65% per homes, només una de cada tres presidències estan representades per dones. Sembla que a les entitats de cultura popular els homes ocupen en major proporció els espais de decisió, responsabilitat i visibilització, relegant a les dones a un paper secundari de caire intern i menys visibilitzat. Una manca de paritat en els espais de responsabilitat que és més elevada respecte la resta d'organitzacions de Catalunya. En aquest cas, el 53% de les persones participants a l'assemblea són dones, els equips directius estan ocupats en un 52% per dones i un 44% de les presidències les ostenta una dona. Al que cal afegir que en l'1% dels casos, la presidència és compartida entre una dona i un home.

Gràfic 19: Distribució en % del nombre d'homes i dones que els òrgans de govern de les entitats de cultura popular de Catalunya.

La desigualtat de gènere expressada a través de la representació de la presidència s'amplifica a mesura que s'incrementa el volum de recursos econòmics de l'organització. Si a les entitats amb un volum d'ingressos inferior als 5.000€ existeix una relativa paritat a les presidències, exercides en un 45% per dones, la seva presència es redueix progressivament fins al 20% en les organitzacions amb pressupostos superiors als 100.000 €.

Taula 15: Distribució en % del nombre d'homes i dones que els òrgans de govern de les entitats de cultura popular de Catalunya segons volum d'ingressos.

	Menys de 5.000 €	Entre 5.001 i 25.000 €	Entre 25.001 i 100.000 €	Més de 100.000 €
Dona	45%	34%	24%	20%
Home	55%	66%	76%	80%

Analitzant l'equitat segons el tipus d'activitat que realitzen les entitats de cultura popular, s'aprecia una disparitat en la presència de les dones als òrgans de govern. En un primer bloc trobem les organitzacions amb un elevat grau de paritat, on les dones tenen una participació als òrgans de govern dins la forquilla del 40%-60%, malgrat en totes es

visualitza una reducció de la presència de les dones a mesura que s'incrementa el nivell de responsabilitat. Aquestes són les entitats de festes tradicionals i populars, les de cant coral i música o les de teatre i arts escèniques. Un segon bloc és el format per entitats que tot i tenir una presència equitativa a l'assemblea, aquesta es redueix dràsticament a mesura que s'incrementa el nivell de responsabilitat i visibilització. El cas més significatiu és el de les colles de castellers i falcons, on les dones passen de representar el 47% de l'assemblea a ocupar el 20% de les presidències. En aquest bloc també hi trobem els ateneus, les colles de gegants i nans i les entitats de cultura i llengua catalana. Un tercer bloc es correspon a les organitzacions on la presència de la dona és transversalment baixa. El cas més significatiu és el de les entitats de cinema i fotografia, on les dones representen el 24% de l'assemblea, el 22% de les persones membres dels equips directius i on no hi ha cap dona ocupant el càrrec de la presidència. També són representatives d'aquest bloc les entitats de ciència i divulgació i les colles de diables, bestiari i trabucaires. En aquest segon cas, destaca que les dones passen de representar el 40% de l'assemblea a ocupar el 5% de les presidències. Per últim trobem organitzacions en les que les dones tenen una presència predominant a les assemblees, però aquesta es redueix dràsticament a la presidència, com en el cas de les entitats de dansa i les d'oci, temps lliure i aficions.

Taula 16: Proporció en % del nombre de dones als òrgans de govern de les entitats de cultura popular de Catalunya segons tipus d'activitat.

	Assemblea	Junta Directiva	Presidència
Festa i artesanía	55%	47%	45%
Ateneisme	48%	43%	27%
Castellers i falcons	47%	43%	20%
Ciència i divulgació	40%	36%	36%
Cant coral i música	56%	48%	41%
Dansa	69%	62%	41%
Diables, bestiari i trabucaires	40%	40%	5%
Gegants i nans	49%	44%	39%
Teatre i arts escèniques	63%	54%	55%
Cinema i fotografia	24%	22%	0%
Cultura i llengua catalana	52%	58%	37%
Oci, temps lliure i aficions	79%	44%	45%
Sense especificar	42%	42%	34%

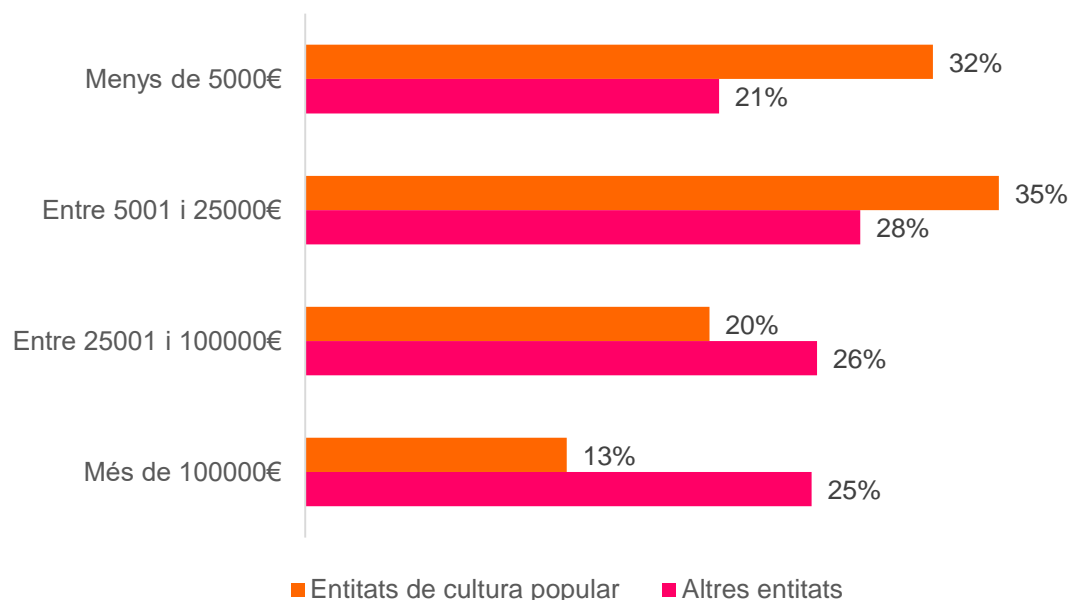
6. Els recursos de les entitats

6.1. Recursos econòmics

6.1.1. Volum econòmic

Els recursos econòmics representen un element clau per al desenvolupament de qualsevol projecte. Malgrat això, les organitzacions socials demostren la importància de la participació i la implicació de la ciutadania, en tant que amb la seva dedicació altruista possibiliten el desenvolupament de projectes socials, essent la seva dedicació i esforços el recurs més preuat. Així ho demostra el fet que el volum econòmic de les organitzacions i en especial el de les entitats de cultura popular sigui relativament reduït. L'any 2016, una de cada tres entitats de cultura popular va desenvolupar el seu projecte amb un volum d'ingressos que no va superar els 5.000 €, i un segon terç es va situar entre els 5.001 € i els 25.000 €. Un volum econòmic que en termes generals es mostra més reduït respecte la resta d'organitzacions de Catalunya, on una de cada dos entitats va tenir al 2016 uns ingressos superiors als 25.000 €.

Gràfic 20: Distribució en % de les entitats de cultura popular i altres entitats de Catalunya segons ingressos reals 2016 (per trams).

Analitzant la tipologia de les entitats s'observa com les associacions de base es caracteritzen per disposar d'un nivell inferior d'ingressos respecte la resta d'organitzacions. El 70% de les associacions de base tenen un volum d'ingressos inferior als 25.001 €, un volum econòmic present al 31% de les fundacions, cooperatives i les organitzacions de segon nivell.

Taula 17: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya per ingressos reals 2016 (en trams) segons si són associacions de base o no.

	Associació de base	Fundacions, cooperatives i entitats de segon nivell
Menys de 5.000 €	34%	14%
Entre 5.001 i 25.000 €	36%	17%
Entre 25.001 i 100.000 €	19%	36%
Més de 100.000 €	11%	33%

L'antiguitat de l'organització també es mostra com a un factor relacionat amb la capacitat d'obtenir més ingressos. Les entitats amb una major trajectòria mostren un volum d'ingressos superiors a les fundades recentment. Un volum econòmic inferior als 5.000 € és representatiu del 8% de les entitats fundades fins al 1980, en canvi el 51% de les creades a partir del 2001 té aquest nivell d'ingressos. Per contra, el 29% de les organitzacions fundades fins al 1980 tenen un nivell d'ingressos superior als 100.000 €, un volum econòmic que només representa el 5% de les entitats creades a partir del 2001.

Taula 18: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya per ingressos reals 2016 (en trams) segons any de constitució de l'organització.

	Fins 1980	Entre 1981 i 2000	A partir del 2001
Menys de 5.000 €	8%	35%	51%
Entre 5.001 i 25.000 €	28%	40%	33%
Entre 25.001 i 100.000 €	35%	17%	11%
Més de 100.000 €	29%	8%	5%

El nombre de persones associades és una altra variable que es mostra relacionada amb el volum econòmic. Les organitzacions amb més associades mostren uns ingressos inferiors respecte les entitats que aglutinen més persones. Els ingressos inferiors als 5.000 € són representatius de les entitats amb menys de 31 persones associades, un volum econòmic que superen totes les entitats amb més de 300 associades. En aquest cas, els ingressos més representatius oscil·len entre els 25.000 € i els 100.000 €.

Taula 19: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya per ingressos reals 2016 (en trams) segons volum de persones associades.

	Fins a 10 persones	d11 a 30 persones	de 31 a 100 persones	de 101 a 300 persones	Més de 300 persones
Menys de 5.000 €	53%	71%	44%	14%	0%
Entre 5.001 i 25.000 €	42%	26%	44%	52%	9%
Entre 25.001 i 100.000 €	5%	3%	8%	18%	58%
Més de 100.000 €	0%	0%	4%	16%	33%

Per últim, s'observa com el tipus d'activitat que realitzen les entitats de cultura popular mobilitza uns recursos diferents. Així, les organitzacions amb un major nivell econòmic són els ateneus i les colles castelleres i de falcons. El 41% dels ateneus ingressa més de 100.000 € i el 53% de les colles castelleres i de falcons té un pressupost entre els 25.000 € i els 100.000 €. Els ingressos que oscil·len entre els 5.001 € i els 25.000 € són característics de les entitats cinema i fotografia (79%), les entitats de dansa (49%), les corals i les entitats de festa tradicional i popular (43%) o els grups de teatre i arts escèniques (41%). Les entitats amb un pressupost més modest, menys de 5.000 €, són les de cultura i llengua catalana (63%), gegants i nans (58%), diables, bestiar i trabucaires (57%) i les de ciència i divulgació (45%).

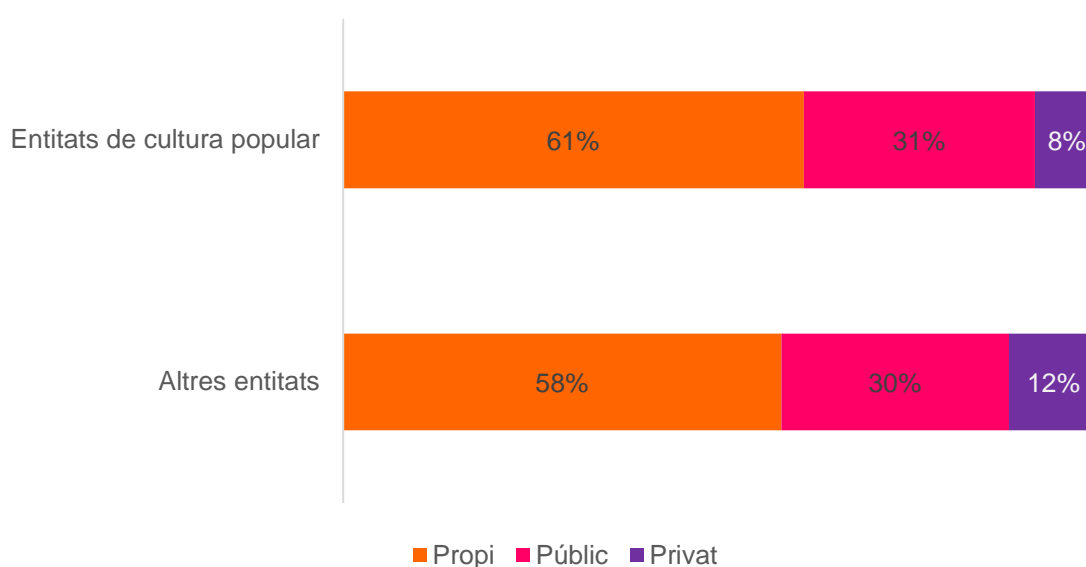
Taula 20: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya per ingressos reals 2016 (en trams) segons tipus d'activitat.

	Festa i artesanaria	Ateneisme	Castellers i falcons	Ciència i divulgació	Cant coral i música	Dansa	Diables, bestiari i trabucaires	Gegants i nans	Teatre i arts escèniques	Cinema i fotografia	Cultura i llengua catalana	Oci, temps lliure i aficions
Menys de 5.000 €	9%	7%	8%	45%	31%	34%	57%	58%	27%	21%	63%	76%
Entre 5.001 i 25.000 €	43%	22%	17%	21%	43%	49%	34%	37%	41%	79%	20%	0%
Entre 25.001 i 100.000 €	31%	30%	53%	24%	14%	12%	8%	5%	32%	0%	0%	24%
Més de 100.000 €	17%	41%	22%	10%	12%	5%	0%	0%	0%	0%	17%	0%

6.1.2. Fonts de finançament

Al igual que en el conjunt de les organitzacions no lucratives de Catalunya, la principal font de finançament de les entitats de cultura popular són els recursos propis. El 61% dels ingressos de les entitats de cultura popular s'obtenen a través de quotes d'associats, la realització d'activitats i campanyes econòmiques o la venda de materials i serveis. Els ingressos provinents de l'administració pública a través de subvencions i convenis representen el 31% del pressupost i 8% restant es correspon a fonts privades de finançament, a través de donacions o patrocinis.

Gràfic 21: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya per procedència de les fonts de finançament l'any 2016.

L'accés als recursos públics no es dona d'igual manera entre els diferents tipus d'organitzacions. Les fonts públiques de finançament representen un de cada tres euros a les associacions de base, amb un pes sensiblement inferior respecte de la resta d'entitats de cultura popular, on els ingressos de fonts públiques representen el 39% del total del seu pressupost.

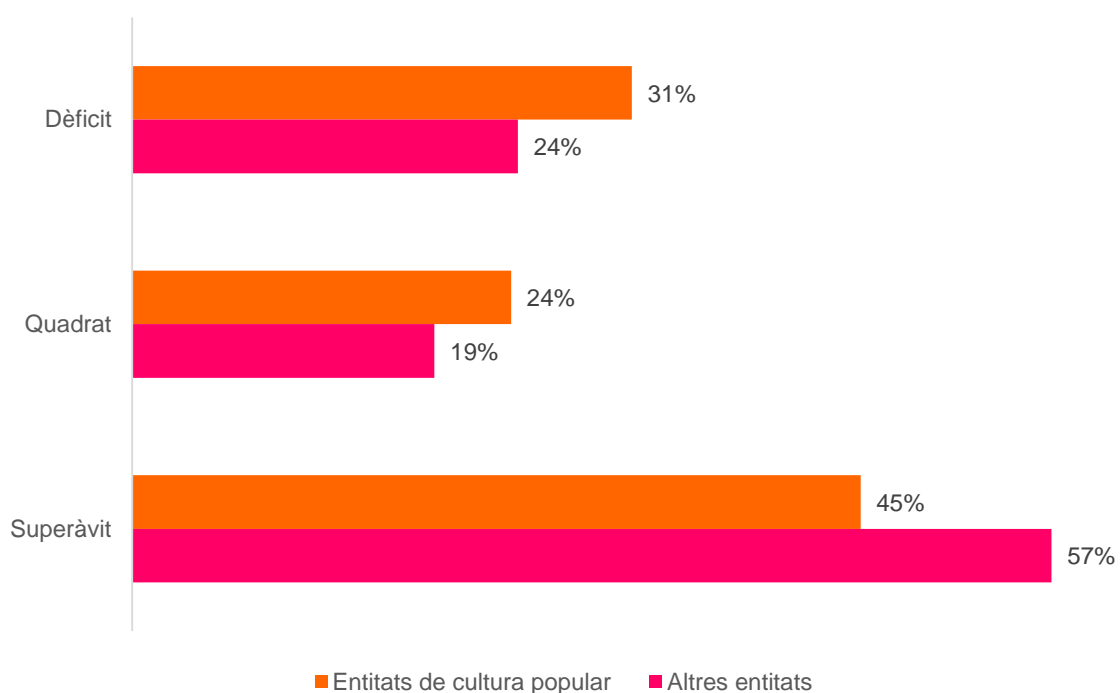
Taula 20: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya per ingressos reals 2016 (en trams) segons si l'organització és associació de base o no.

	Propi	Públic	Privat
Associació de base	61%	30%	9%
No associació de base	54%	39%	7%

6.1.3. Resultat econòmic

Disposar d'informació sobre el volum d'ingressos i la procedència d'aquests ens dibuixa un primer esbós sobre l'activitat econòmica de les entitats. Unes dades que cal complementar amb l'anàlisi del resultat econòmic que ens aproxima a l'estat de salut econòmica de les organitzacions. En el cas de les entitats de cultura popular, es pot afirmar que de forma majoritària disposen de bona salut econòmica, en tant que al finalitzar l'any, el 45% de les entitats tanca el seu pressupost amb superàvit i el 24% ha ajustat les despeses als ingressos. Cal matisar que una de cada tres entitats no aconsegueix ingressos suficients per cobrir les despeses que genera el seu projecte. Una salut econòmica que es mostra sensiblement més precària que a la resta d'organitzacions no lucratives de Catalunya, on el dèficit es redueix a una de cada quatre entitats i el superàvit s'eleva al 57%.

Gràfic 22: Distribució en % de les entitats de cultura popular i altres entitats de Catalunya segons resultat econòmic de l'any 2016.

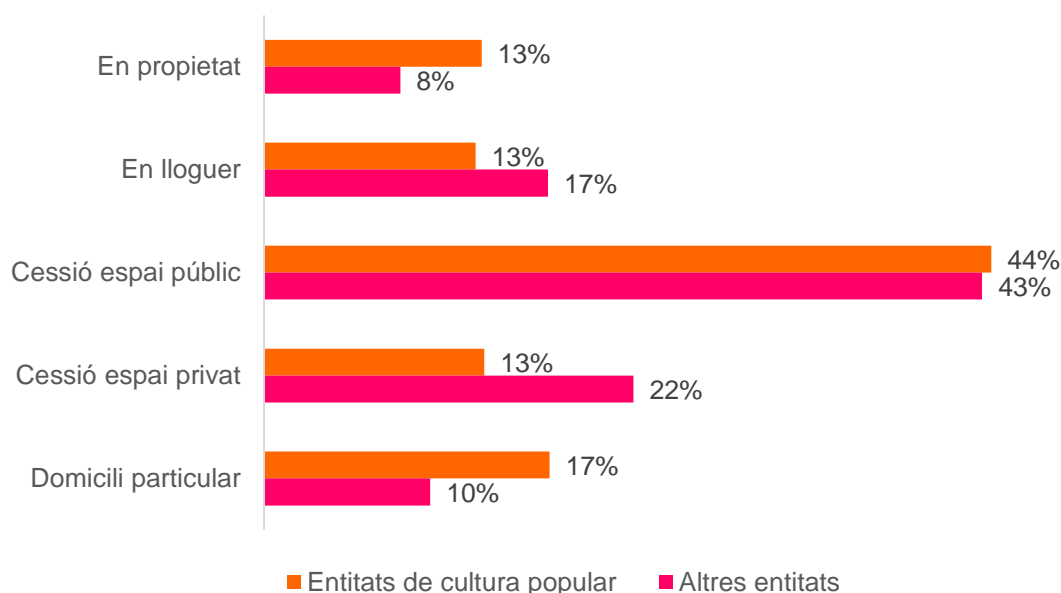

6.2 Els espais físics

6.2.1. Titularitat de la seu

Els espais i equipaments són un dels recursos fonamentals de la vida associativa donat que en molts casos són necessaris per al desenvolupament de les activitats. Són també espais de visibilitat i de relació. Un primer element que s'analitza en relació a aquesta qüestió és la titularitat de les seus de les organitzacions. Al igual que a la resta d'organitzacions de Catalunya, la principal forma de titularitat de les seus de les entitats de cultura popular és la cessió d'un espai públic, en el 44% dels casos. El 13% de les entitats disposen d'una seu en propietat, cinc punts percentuals superiors respecte la resta d'organitzacions catalanes. Per la seva banda, el lloguer, que també representa al 13% de les titularitats de les seus, està menys present a les entitats de cultura popular respecte la resta d'organitzacions, on representa el 17%. Per últim, cal destacar que el 17% de les entitats de cultura popular té la seva seu ubicada a domicilis particulars d'alguna de les persones associades, el que representa una certa precarietat, superior a la de la resta d'organitzacions de Catalunya, on aquesta situació representa el 10%.

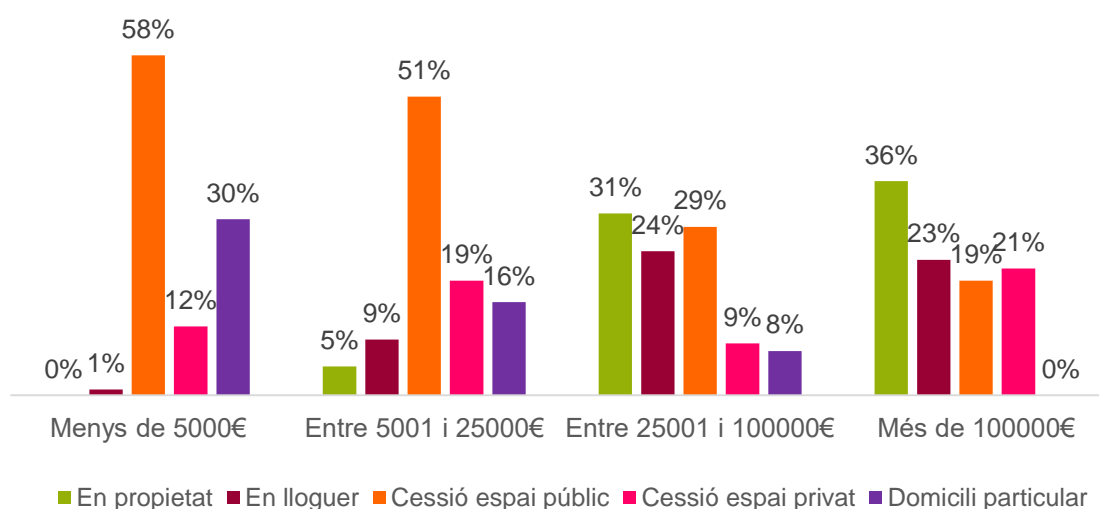
Gràfic 23: Distribució en % de les entitats de cultura popular i altres entitats de Catalunya segons tipus de titularitat de la seu.

El volum econòmic que mobilitza l'organització es mostra com a una de les principals variables relacionades amb la titularitat de la seu. Aquelles entitats amb un major volum d'ingressos disposen d'unes millors capacitats per poder exercir la seva autonomia i gaudir d'unes adequades condicions a la seva seu. Les entitats que mobilitzen un major

volum de recursos econòmics gaudeixen d'unes millors condicions a les seves seus. Una de cada tres entitats que mobilitzen més de 100.000 € disposa d'una seu en propietat. Per contra, les entitats que no arriben als 5.000 € de pressupost, mostren el nivell de precarietat més elevat, en tant que una de cada tres té la seu situada en el domicili particular d'una de les seves associades. Són aquestes entitats les que també mostren una major proporció de seus situades en espais públic cedits, el que es correspon a un esforç de les administracions per atendre les necessitats de les organitzacions amb menys recursos. Un tipus de titularitat que es redueix a mesura que s'incrementa el pressupost de l'organització.

Gràfic 24: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya segons tipus de titularitat de la seu i volum econòmic.

Les entitats amb una major trajectòria són les que mostren un nivell més elevat de seus en propietat. De fet el 94% de les seus en propietat es corresponen a les entitats fundades abans del 1.981. Per la seva banda, la proporció de seus situades en domicilis particulars d'una de les persones associades a l'entitat, és inversament proporcional al número d'anys que té l'organització. Aquest tipus de situació s'incrementa a mesura que es redueix els anys que fa que es va fundar l'entitat, representant el 3% de les seus de les entitats fundades abans del 1.981, el 18% de les fundades entre el 1.981 i el 2.000, i el 30% de les organitzacions creades a partir de l'any 2.001. Per a la resta de tipologies de titularitat, l'edat de l'organització no mostra una relació directe.

Taula 21: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya per tipus de titularitat de la seu segons any de constitució de l'organització.

	Fins 1980	Entre 1981 i 2000	A partir del 2001
En propietat	39%	1%	2%
En lloguer	11%	13%	13%
Cessió espai públic	25%	58%	45%
Cessió espai privat	22%	10%	10%
Domicili particular	3%	18%	30%

El fet de diferenciar entre associacions de base i la resta d'organitzacions (fundacions, cooperatives i entitats de segon nivell), al tenir una relació amb el volum d'ingressos, també mostra un vincle amb la titularitat de les seus. Les seus de les associacions de base es situen de forma predominant en espais cedits per l'administració (45%). La major capacitat econòmica de la resta d'organitzacions els permet situar la seva seu en espais de propietat (24%) o llogats (24%), en una proporció significativament superior a la que mostren les associacions de base (12% per cada un dels casos). Per últim cal destacar que les associacions de base mostren uns nivells notablement superiors de seus situades en domicilis particulars, representant el 18% dels casos, davant del 3% que mostren la resta d'organitzacions.

Taula 22: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya segons tipus de titularitat de la seu segons si són associacions de base o no.

	Associació de base	Fundacions, cooperatives i entitats de segon nivell
En propietat	12%	24%
En lloguer	12%	24%
Cessió espai públic	45%	34%
Cessió espai privat	13%	15%
Domicili particular	18%	3%

Analitzant la situació de les seus des d'una perspectiva territorial, s'aprecia com la cessió d'espais públics per a acollir les seus de les entitats de cultura popular és significativament més elevat a Terres de l'Ebre (74%) o al Camp de Tarragona (52%).

La situació de precarietat que pot estar vinculada amb una seu situada en un domicili particular és significativament més elevada en el cas de les organitzacions de Ponent (35%) i les situades a les Comarques centrals (34%). Per últim, destaca que a l'Alt Pirineu i l'Aran, la principal titularitat de les seus es correspon amb la cessió d'espais privats (42%) i que el 29% de les entitats disposen d'una seu en propietat, molt per sobre del conjunt de les entitats de cultura popular.

Finalment, si s'analitza la titularitat de les seus segons el tipus d'activitat que realitzen les organitzacions de cultura popular, s'aprecia com els ateneus representen les organitzacions amb un major nivell de patrimoni (55%), vinculat segurament amb la pròpia idiosincràsia del projecte i tal i com hem vist a una major capacitat econòmica. Els propis ateneus, al igual que les colles castelleres i de falcons i les entitats de teatre i arts escèniques, mostren uns nivells de lloguer d'espais superior al conjunt d'entitats de cultura popular. Les seus ubicades en espais públics cedits es mostren en una proporció significativament elevada en el cas de les colles de diables, bestiar i trabucaires (69%), les entitats de dansa (66%), les entitats d'oci, temps lliure i aficions (62%) i les de cinema i fotografia (61%). Per últim, la titularitat identificada com a una situació de precarietat, les seus ubicades en domicilis particulars dels associats, predominen entre les entitats de cultura i llengua catalana (63%), les entitats d'oci, temps lliure i aficions (38%), les colles de gegants i nans (33%) i les entitats de ciència i divulgació (33%).

Taula 23: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya per tipus de titularitat de la seu segons vegueria.

	Àmbit Metropolità	Camp de Tarragona	Ponent	Comarques Gironines	Comarques Centrals	Terres de l'Ebre	Alt Pirineu i Aran	Penedès
En propietat	14%	16%	11%	15%	7%	0%	29%	10%
En lloguer	17%	8%	8%	3%	12%	16%	0%	16%
Cessió espai públic	46%	52%	23%	49%	32%	74%	29%	39%
Cessió espai privat	10%	13%	23%	11%	15%	0%	42%	19%
Domicili particular	13%	11%	35%	22%	34%	10%	0%	16%

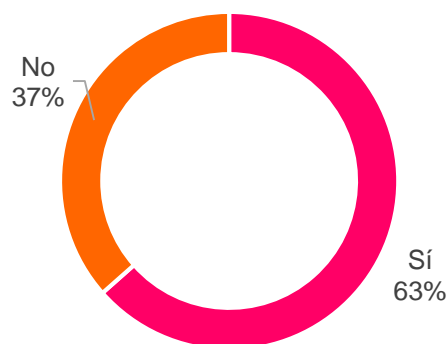
Taula 24: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya per tipus de titularitat de la seu segons tipus d'activitat.

	Festa i artesanía	Ateneisme	Castellers i falcons	Ciència i divulgació	Cant coral i música	Dansa	Diablers, bestiari i trabucaires	Gegants i nans	Teatre i arts escèniques	Cinema i fotografia	Cultura i llengua catalana	Oci, temps lliure i aficions
En propietat	8%	55%	6%	12%	6%	4%	0%	0%	4%	0%	0%	0%
En lloguer	17%	21%	30%	8%	7%	3%	7%	8%	22%	0%	17%	0%
Cessió espai públic	43%	15%	52%	39%	43%	66%	69%	53%	42%	61%	20%	62%
Cessió espai privat	30%	8%	0%	8%	19%	14%	9%	6%	17%	20%	0%	0%
Domicili particular	2%	1%	12%	33%	25%	13%	15%	33%	15%	19%	63%	38%

6.2.1. Idoneïtat dels espais

Per aprofundir en l'anàlisi dels espais que les entitats fan servir per al desplegament del seu projecte, el Panoràmic 2017 ha preguntat sobre la seva idoneïtat. La resposta ha estat que en un de cada tres casos, les entitats de cultura popular manifesten que els espais disponibles no són idonis de forma generalitzada o per alguna de les línies d'actuació que desenvolupa. Una situació en la mateixa línia que al conjunt d'entitats catalanes.

Gràfic 25: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons percepció de la idoneïtat de la seu per al desenvolupament del projecte de l'entitat.

La idoneïtat dels espais no es mostra homogènia al conjunt de les entitats de cultura popular. Les entitats amb més anys de trajectòria manifesten millor cobertura de les seves seves, amb un nivell d'idoneïtat del 75%. Per la seva banda, el volum d'ingressos es mostra també com a una variable que influeix en la idoneïtat dels espais. Si el 45% de les entitats que obtenen uns ingressos inferiors als 5.000 € consideren que la seva seu satisfà les seves necessitats, aquesta valoració s'incrementa fins al 77% en el cas de les organitzacions amb un volum econòmic superior als 100.000 €.

Taula 25: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons percepció de la idoneïtat de la seu per al desenvolupament del projecte de l'entitat i any de fundació.

	Fins 1980	Entre 1981 i 2000	A partir del 2001
Sí	75%	59%	55%
No	25%	41%	45%

Taula 26: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons percepció de la idoneïtat de la seu per al desenvolupament del projecte de l'entitat i volum d'ingressos.

	Menys de 5.000 €	Entre 5.001 i 25.000 €	Entre 25.001 i 100.000 €	Més de 100.000 €
Sí	45%	64%	76%	77%
No	55%	36%	24%	23%

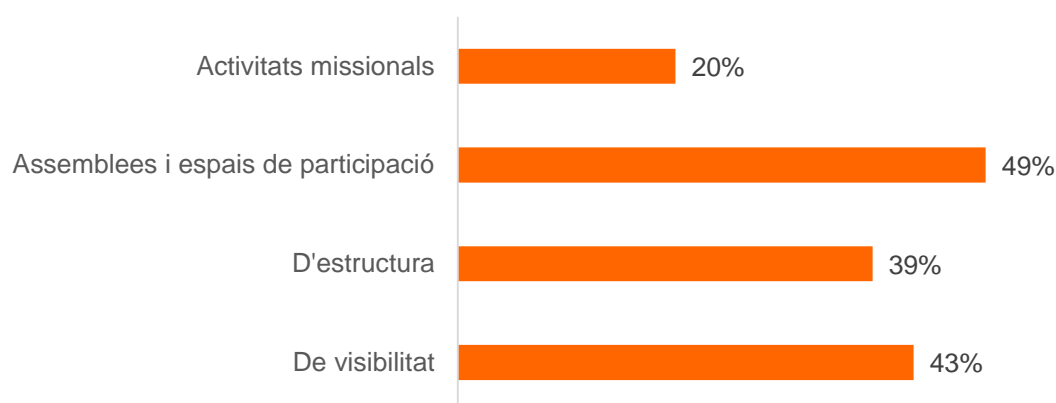
Analitzant la idoneïtat de la seu segons el tipus d'activitat que realitzen les entitats de cultura popular, s'aprecia com el 100% de les entitats de cinema i fotografia i les de cultura i llengua catalana, consideren que l'espai que fan servir és idoni per al desenvolupament de la seva activitat. En uns nivells de satisfacció superiors al conjunt d'entitats de cultura popular, també trobem les colles castelleres i de falcons (82%), les entitats de cant coral i música (81%), les entitats d'oci, temps lliure i aficions (81%) i les de festes tradicionals i populars (79%). Les organitzacions menys satisfetes amb els espais que fan servir són les colles de gegants i nans, que en un 78% consideren que els espais no són idonis, al igual que les colles de diables, bestiari i trabucaires (72%).

Taula 27: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons percepció de la idoneïtat de la seu per al desenvolupament del projecte de l'entitat per tipus d'activitat.

	Festa i artesanía	Ateneisme	Castellers i falcons	Ciència i divulgació	Cant coral i música	Dansa	Diables, bestiarí i trabucaires	Gegants i nans	Teatre i arts escèniques	Cinema i fotografia	Cultura i llengua catalana	Oci, temps lliure i aficions
Sí	79%	68%	82%	54%	81%	66%	28%	22%	55%	100%	100%	81%
No	21%	32%	18%	46%	19%	34%	72%	78%	45%	0%	0%	19%

A les entitats que han manifestat una manca d'adequació dels espais disponibles per al desenvolupament del seu projecte, el Panoràmic els ha preguntat sobre el tipus d'activitat que es veu limitada i sobre les alternatives que fan servir per a cobrir aquestes mancances. La principal activitat en la que l'espai no reuneix les condicions idònies per al seu desenvolupament són les assemblees i els diferents espais de participació. Una de cada dos entitats que identifiquen mancances en la seva seu, manifesten limitacions per fer l'assemblea. El 43% indiquen que no disposen d'un espai adient per afavorir la seva visibilitat, el 39% per realitzar tasques d'estructura i el 20% per al desenvolupament d'activitats missionals.

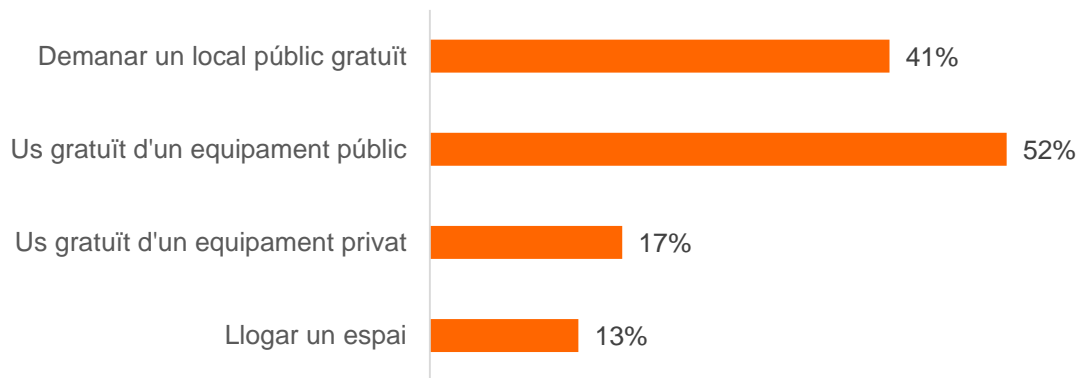
Gràfic 26: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons percepció d'activitats per a les quals no es disposa d'un espai adequat¹.

Davant d'aquestes circumstàncies, en el 52% dels casos, les entitats demanen fer us de forma gratuïta d'un equipament públic, el 41% demanen a les administracions públiques la cessió d'un local de forma gratuïta, el 17% sol·liciten gratuïtament un espai privat i el 13% lloguen un espai.

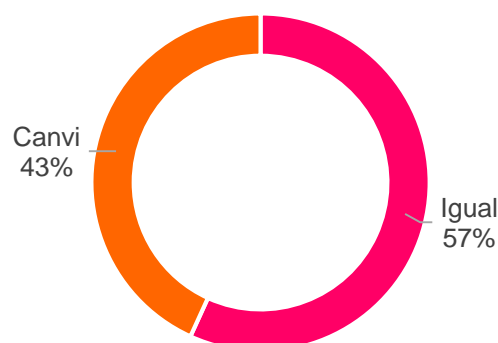
¹ Nota metodològica: Pregunta multiresposta. El conjunt de les respostes no ha de sumar 100, en tant que les entitats podien escollir més d'una opció.

Gràfic 27: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons percepció d'espais alternatius per la desenvolupament d'activitats².

Més enllà de la situació actual, el Panoràmic ha preguntat sobre el tipus de titularitat que consideren més adient per a la seva seu i el desenvolupament dels projectes que porten a terme. Al igual que al conjunt de les organitzacions de Catalunya, el 43% de les entitats de cultura popular manifesten que desitgen un canvi respecte l'actual titularitat de la seu. Una voluntat de canvi que es mostra amb major intensitat a les entitats de les Comarques centrals, on tres de cada quatre organitzacions desitgen un canvi de seu. En canvi, les organitzacions ubicades a Ponent (63%), les comarques gironines (73%), Terres de l'Ebre (70%) i l'Alt Pirineu i l'Aran (100%), es mostren altament satisfetes amb la seva seu.

Gràfic 28: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons voluntat de canvi en la titularitat de la seu.

² Nota metodològica: Pregunta multiresposta. El conjunt de les respostes no ha de sumar 100, en tant que les entitats podien escollir més d'una opció.

La voluntat de variar el tipus de titularitat de la seu es mostra de forma més intensa en les entitats amb una menor trajectòria. Si el 34% de les entitats fundades abans del 1981 consideren que necessiten modificar la titularitat de la seva seu, aquesta proporció s'incrementa fins al 49% en el cas de les entitats creades a partir de l'any 2001.

Taula 28: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons voluntat de canvi en la titularitat de la seu i any de fundació de l'organització.

	Fins 1980	Entre 1981 i 2000	A partir del 2001
No	66%	57%	51%
Sí	34%	43%	49%

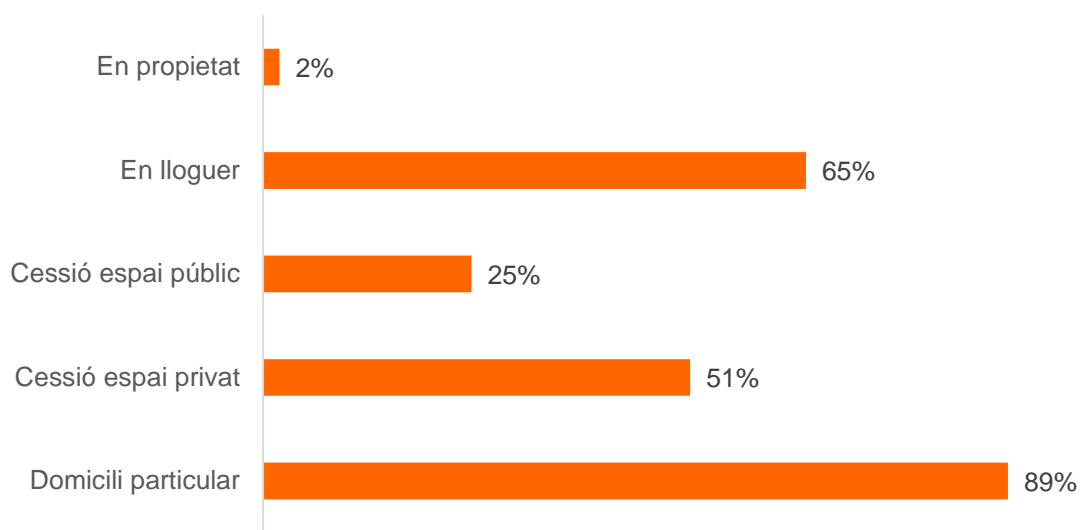
Analitzant la voluntat de canvi segons la tipologia d'activitat que realitzen les entitats de cultura popular s'observen necessitats molt diferents. Hi ha subàmbits d'activitat que mostren en un tant per cent molt elevat la necessitat de modificar la situació de la seva seu. Aquest és el cas del 79% de les entitats de cultura i llengua catalana, el 63% de les colles de gegants i nans i dels grups de teatre i arts escèniques, el 59% de les entitats de cant coral i música o el 57% dels grups de diables. Per contra, els ateneus, les colles castelleres i de falcons, les entitats de cinema i fotografia i les de dansa, mostren un elevat nivell de satisfacció amb les condicions actuals de la seva seu.

Taula 29: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons voluntat de canvi en la titularitat de la seu i segons tipologia d'activitat.

	Festa i artesanía	Ateneisme	Castellers i falcons	Ciència i divulgació	Cant coral i música	Dansa	Diables, bestiar i trabucaires	Gegants i nans	Teatre i arts escèniques	Cinema i fotografia	Cultura i llengua catalana	Oci, temps lliure i aficions
No	55%	83%	73%	59%	41%	71%	43%	37%	37%	79%	21%	45%
Sí	45%	17%	27%	41%	59%	29%	57%	63%	63%	21%	79%	55%

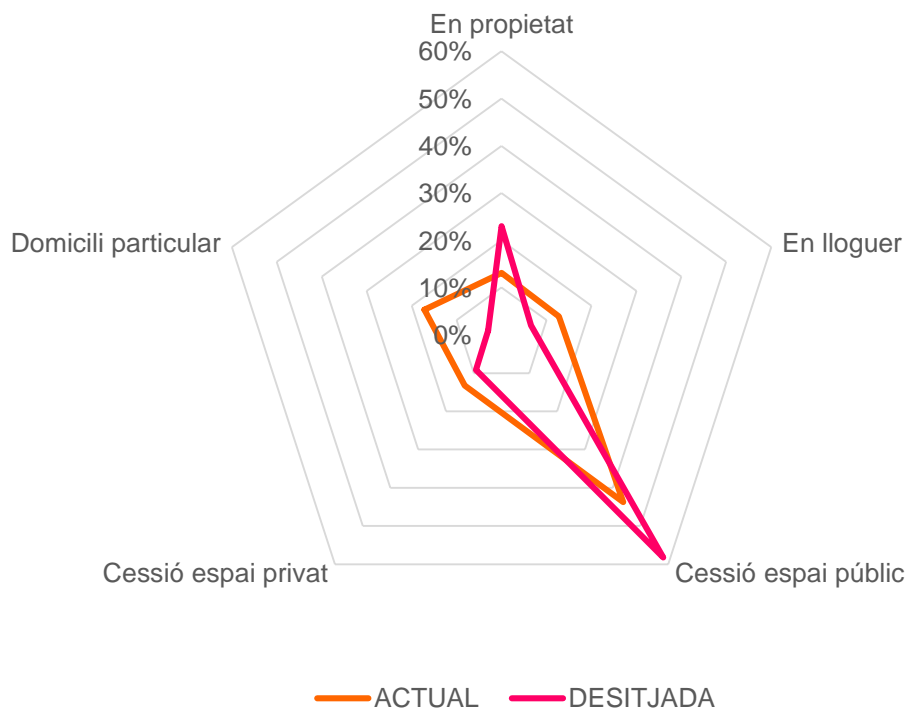
Més enllà de la tipologia de les entitats, s'ha volgut observar la voluntat de canvi respecte a l'actual situació de la seu. Aquesta voluntat es mostra amb major intensitat entre les entitats que actualment disposen d'una seu ubicada al domicili particular d'una de les associades de l'organització (89%), de les que han de llogar un espai (65%) i les que disposen d'un espai privat cedit (51%). Quasi la totalitat de les entitats que actualment disposen d'una seu en propietat manifesten la voluntat de continuar mantenint aquesta situació.

Gràfic 29: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons voluntat de canvi en la titularitat de la seu i segons tipologia de titularitat actual.

Per disposar d'una imatge sobre la relació entre l'estat actual de la seu i la voluntat o no de canvi en la seva titularitat, el gràfic 30, permet identificar la distribució comparada de les dos situacions. La cessió d'un espai públic continua representant l'opció majoritària, passant del 44% actual al 58% desitjat. També s'incrementa notablement el pes de les seus en propietat, incrementant deu punts percentuals la seva voluntat respecte l'actual situació. Perden pes el lloguer i la cessió d'espais privats, que si actualment tots dos representen el 13%, les entitats els consideren com a una opció desitjada en el 7% i 9% respectivament. L'opció que més pes perd, tal i com a priori sembla coherent, és la de la seu en el domicili particular d'una persona associada, ja que només el 3% de les entitats l'han seleccionat com a opció desitjable.

Gràfic 30: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons voluntat de canvi en la titularitat de la seu i segons tipologia de titularitat actual.

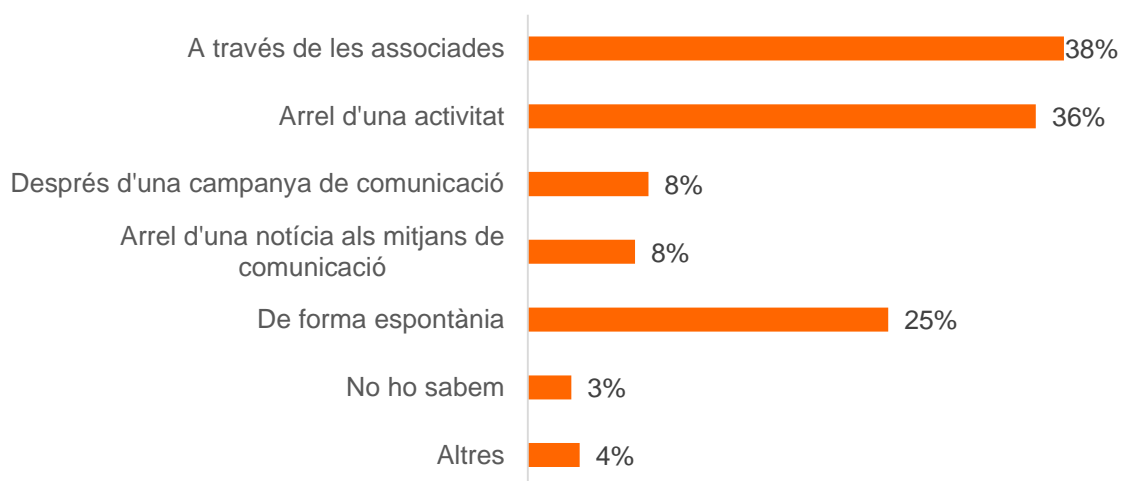
7. El foment de la participació

El foment de la participació es mostra com a una línia de treball que no només ha de representar una prioritat per a totes les organitzacions socials, sinó que ha de ser transversal als diferents projectes i espais que desenvolupen. Fomentar la participació és important per incrementar el nombre de persones que s'impliquen socialment i que treballen per contribuir a millorar la seva comunitat. En aquest sentit cal interpel·lar a les persones que encara no participen, generant actuacions per incloure-les en les organitzacions socials o per tal que generin de noves. Però també és crucial el foment de la participació en el sí de les organitzacions, especialment entre les persones que malgrat constar com a sòcies, de forma efectiva no estan participant. Aquesta edició del Panoràmic ha dedicat un apartat monogràfic per a l'anàlisi de les dinàmiques i estratègies per a la pràctica i el foment de la participació. Aquest s'inicia examinant els canals d'incorporació de les persones no associades a l'entitat, segueix observant de quina manera les organitzacions fomenten la participació entre la població, per acabar analitzant com es recolza i facilita la participació d'aquelles persones que d'alguna manera o d'una altra estan vinculades al projecte de l'entitat. Per últim, identificat com a un element clau en l'ètica del comportament de les organitzacions, s'analitzen els instruments i eines de transparència i rendició de comptes, que a l'hora es poden considerar eines al servei del foment i suport de la participació.

7.1. Canals d'incorporació de noves persones a l'entitat

El canal més habitual pel qual s'incorporen noves persones a les entitats de cultura popular, en el 38% dels casos, és a través de les mateixes associades que fan de transmissores del projecte entre les persones del seu cercle relacional. La incorporació de noves persones arrel de la realització d'una activitat es mostra com el segon canal més habitual, representant una forma d'incorporació en el 36% de les entitats. El 25% de les entitats manifesten que les persones que s'incorporen a l'organització ho fan de manera espontània, sense que existeixi a priori cap mecanisme que hagi propiciat aquesta circumstància. La resta d'opcions proposades representen canals minoritaris. En destaquen les persones que s'incorporen arrel d'una campanya o d'una notícia, ja es té la percepció que només es donen en el 8% dels casos, el que ha de generar una reflexió sobre l'efectivitat de les campanyes i estratègies de comunicació.

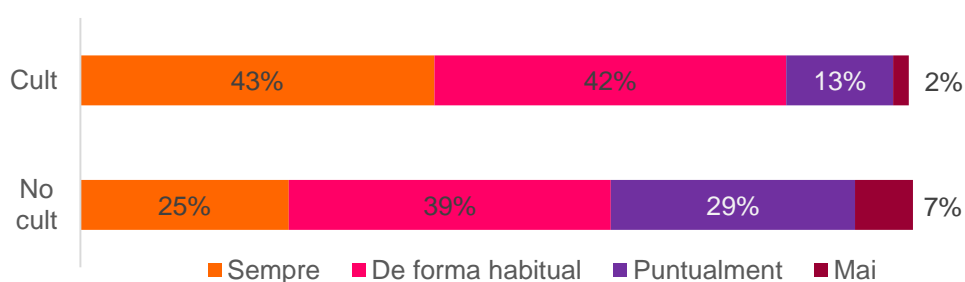
Gràfic 31: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons canal habitual d'incorporació de noves associades a l'entitat³.

7.2. Foment de la participació

A l'hora d'analitzar el foment de la participació el que primer s'ha de tenir en compte és la possibilitat de participació de les persones no associades. Aquest anàlisi s'inicia a partir de l'observació de les activitats que estan obertes a la població en general, el que restringeix d'entrada l'accés a la participació. La majoria de les entitats de cultura popular (el 85%) obren sempre o de forma habitual les activitats i espais que despleguen. El 13% de les entitats obren a la població de forma puntual les seves activitats, i només el 2% tenen una activitat totalment tancada a la població. En aquest sentit, les entitats de cultura popular tenen una activitat significativament més oberta respecte la resta d'organitzacions de Catalunya, en les que l'accés a les seves activitats està restringit parcialment o totalment en un 36% dels casos.

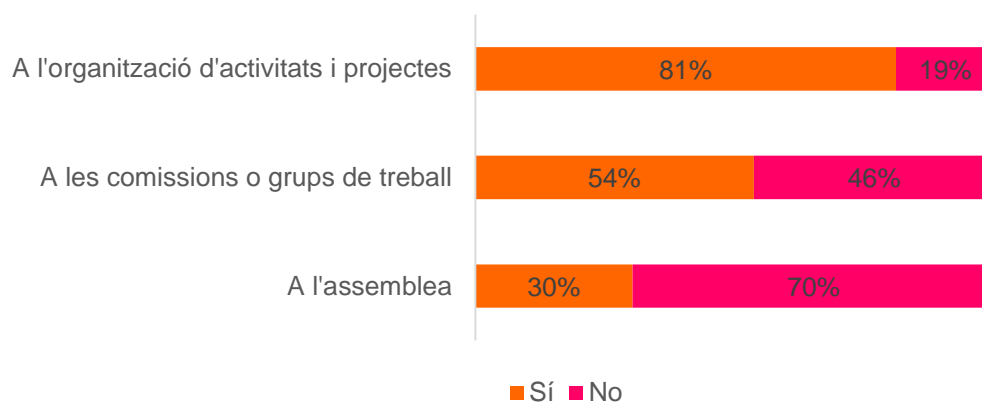
Gràfic 32: Distribució en % les entitats de cultura popular i altres tipus d'entitats de Catalunya que obren les activitats a la població en general, segons freqüència d'obertura.

³ Nota metodològica: Pregunta multiresposta. El conjunt de les respostes no ha de sumar 100, en tant que les entitats podien escollir més d'una opció.

Més enllà de l'apertura de les activitats a la població en general, el que en alguns casos representa el gaudi de les activitats des d'una perspectiva de consum, interessa analitzar la capacitat d'incidir en la definició i organització dels projectes associatius. I en especial, des del punt de vista de la promoció de la participació, és interessant observar com es fomenta aquesta capacitat entre les persones no associades per tal d'implicar-les en els diferents projectes socials. En aquest sentit, s'observa que a mesura que s'incrementa la capacitat d'incidència en els aspectes generals i rellevants de l'organització, es restringeix l'accés de la participació de les persones no associades. Així, si el 81% de les entitats de cultura popular permeten que les persones no associades participin de l'organització d'activitats o projectes, aquesta proporció es redueix fins al 54% quan es pregunta per l'accessibilitat a les comissions i grups de treball. I només una de cada tres entitats de cultura popular permet la participació de persones no associades a la seva assemblea. Una apertura sensiblement més baixa que a la resta d'organitzacions de Catalunya, el 79% de les quals permet la participació en l'organització d'activitats, el 66% a les comissions o grups de treball i el 40% en la seva assemblea.

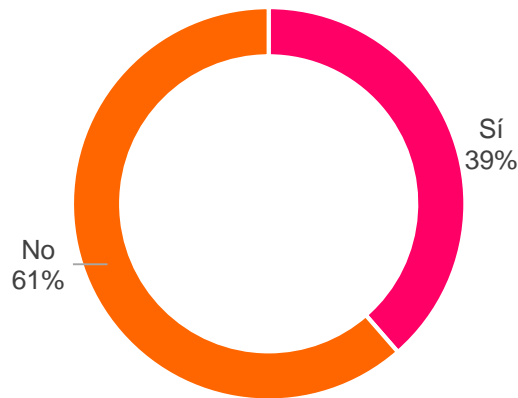
Gràfic 33: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons tipus de participació de persones no associades.

La voluntat de fomentar la participació entre la població del nostre entorn es pot plasmar de forma efectiva a través de la seva planificació, el que li atorgarà una major capacitat d'incidència. Aquest podria ser el cas d'un pla de foment de la participació, que en el cas de les entitats de cultura popular és present en el 39% de les organitzacions, sensiblement per sota del que s'observa a la resta d'entitats de Catalunya (45%). Cal tenir en compte que una part important de les entitats que han respost afirmativament, dos de cada tres, indiquen que aquest pla es troba en fase de disseny. Per la seva

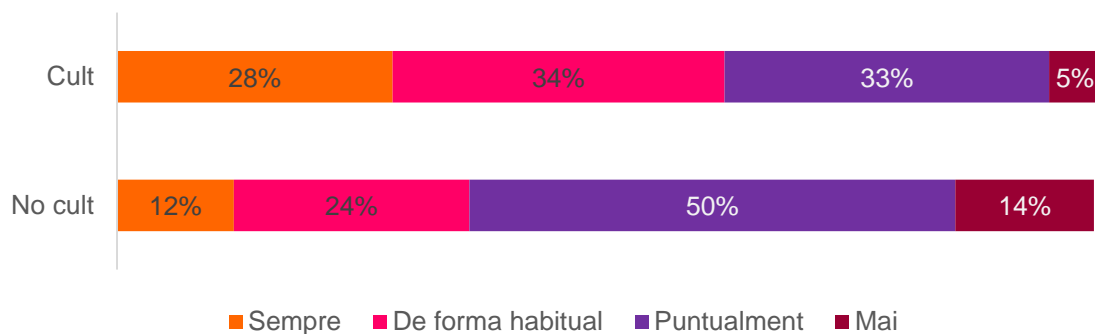
banda, el 41% de les entitats que han indicat no disposar d'un pla d'aquestes característiques, han manifestat interès per disposar d'un.

Gràfic 34: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons si disposen d'un pla específic per incrementar el nombre de persones associades.

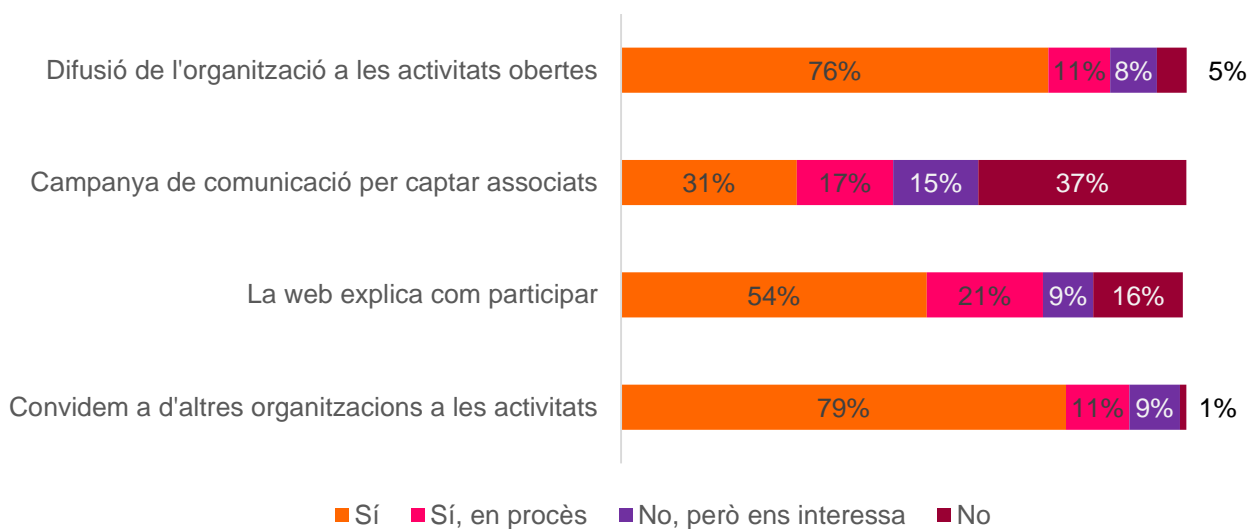
Les estratègies i actuacions per a fomentar la participació entre aquelles persones no associades han de tenir en compte el desplegament de mecanismes de comunicació per tal de fer visible la nostra activitat. Una estratègia de visualització és la realització de les activitats a l'espai públic obert. Dos de cada tres entitats de cultura popular realitzen sempre o de forma habitual les seves activitats a l'espai públic. Un 34% ho fan de forma puntual i el 5% mai realitza una activitat a l'espai públic obert. Les entitats de cultura popular tenen una presència a l'espai públic significativament més elevada que la resta d'organitzacions de Catalunya, de les quals, la meitat només contemplan aquesta opció de forma puntual, i en el 14% dels casos cap de les seves activitats es realitza a l'espai públic obert.

Gràfic 35: Distribució en % les entitats de cultura popular i altres tipus d'entitats de Catalunya segons si realitzen activitats a l'espai públic en obert i segons freqüència de realització.

Més enllà de la difusió que es pot realitzar de les diferents activitats i projectes, des de la perspectiva del foment de la participació és important generar intervencions comunicatives per transmetre de forma efectiva la possibilitat de participar i implicar-se en la definició i organització de les propostes de l'entitat. En aquest sentit, la majoria de les entitats de cultura popular, el 87%, aprofita les activitats obertes a la població per fer difusió sobre l'organització. El 48% contempla la realització de campanyes de comunicació específiques per fomentar el fet d'associar-se, tot i que una de cada tres es troba en una fase preliminar. Cal destacar que dos de cada tres de les entitats que no desenvolupen campanyes específiques per fomentar l'afiliació estarien interessades en fer-ho. El 54% de les entitats explica a la seva web com participar a l'entitat, el 21% està treballant per fer-ho possible i del 25% restant que no ho porta a terme es mostren interessades en poder fer-ho. Pràcticament la totalitat de les entitats invita a participar a d'altres organitzacions del seu entorn .

Gràfic 36: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons si disposen de mecanismes i accions per comunicar-se i relacionar-se amb l'entorn.

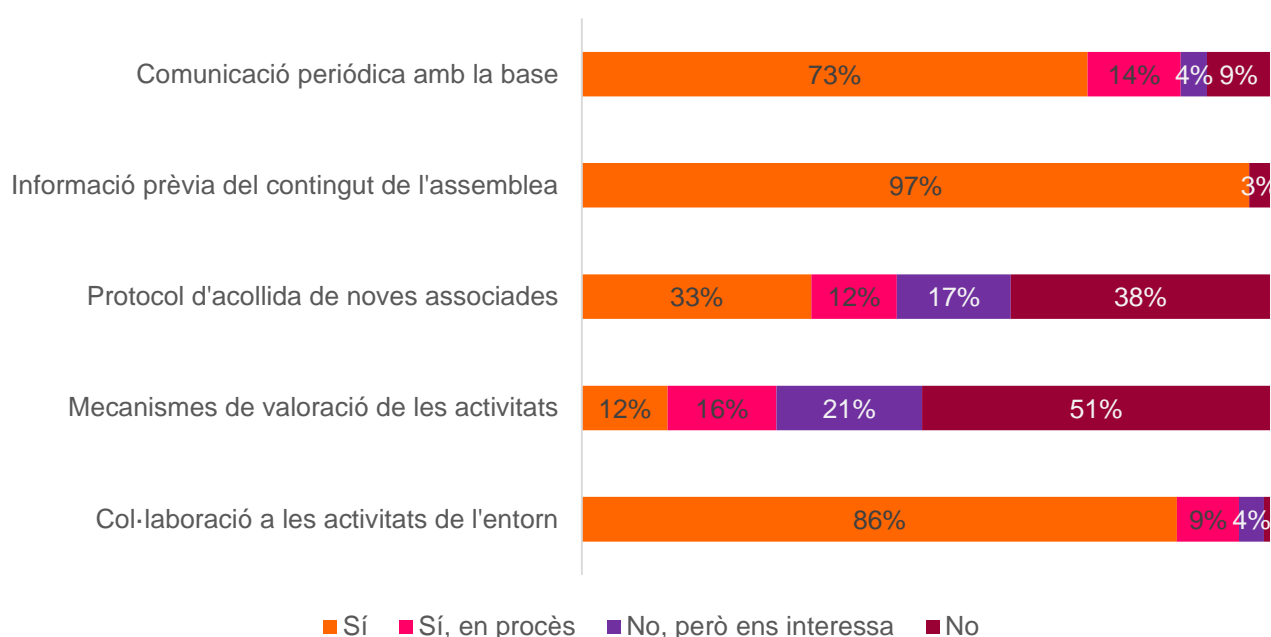

7.3. Suport a la participació

Més enllà de fomentar l'activació social d'aquelles persones que no participen, les entitats posen a disposició mecanismes per tal que es pugui exercir de forma efectiva aquesta voluntat d'incidència social. El 73% de les entitats de cultura popular genera comunicacions periòdiques amb les seves bases per tal de mantenir-les informades. Pràcticament la totalitat de les entitats facilita informació prèviament de les temàtiques a tractar a l'assemblea. De igual manera que el 86% de les entitats col·labora en les

activitats que es realitzen al seu entorn i que organitzen d'altres entitats o administracions. Per contra, només una de cada dos entitats de cultura popular disposa d'un protocol o procediment d'acompanyament i acollida a les persones que s'apropen per primera vegada a l'entitat, el 12% està en fase de construcció i del 54% restant que no en disposa, una de cada tres es mostren interessades. Per últim, només una de cada deu entitats disposa de mecanismes per tal que les persones que participen de les activitats les puguin valorar, el 16% està en procés d'implementació de sistemes de valoració i el 72% restant no ho contempla, tot i que una de cada tres es mostra interessada. Tant pel que fa als protocols d'acollida com en el cas dels mecanismes de valoració, les entitats de cultura popular tenen camí per recórrer, mostrant uns nivells d'implementació considerablement més baixos que a la resta d'organitzacions de Catalunya.

Gràfic 37: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons si disposen de mecanismes i accions per millorar la capacitat d'incidència participativa.

A mode de resum, es pot afirmar que les entitats de cultura popular disposen d'una voluntat formal per tal que qualsevol persona pugui participar, són els elements estructurals de l'organització, però són mecanismes passius. Per contra, aquells elements més actius per fer efectiva la participació, el que es poden denominar com les estratègies per al foment de la participació, estan menys presents.

7.4. Instruments i eines per a la transparència i la rendició de comptes

La transparència es configura com a una eina indispensable per a la democràcia de les organitzacions socials. Oferir informació de forma directa i accessible referent als diferents elements interns i de gestió de l'entitat, permet exercir amb garanties la capacitat d'incidir en els diferents òrgans de participació. La informació que les entitats de cultura popular ofereixen de forma oberta es correspon principalment a elements generalistes, amb uns nivells de transparència notablement més baixos respecte al conjunt de les entitats catalanes. El 57% de les entitats de cultura popular ofereix informació general de l'organització a la seva web, com pot ser la missió, valors o el sistema d'organització. El 53% penja a la web la memòria referent a les actuacions realitzades i el 46% la relació de les persones que assumeixen responsabilitats de direcció i representació a l'organització. L'element que mostra uns nivells més baixos de transparència es el relacionat amb els aspectes econòmics, en tant que només dos de cada deu entitats de cultura popular ofereix de forma oberta informació referent als ingressos i despeses generades per l'organització.

Segons l'observat, es pot afirmar que les entitats de cultura popular necessiten incrementar els seus nivells de transparència, en especial en aquells aspectes que tenen a veure amb la informació que permet rendir comptes de les actuacions realitzades.

Gràfic 38: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons si disposen d'instruments i eines per a la transparència i la rendició de comptes.

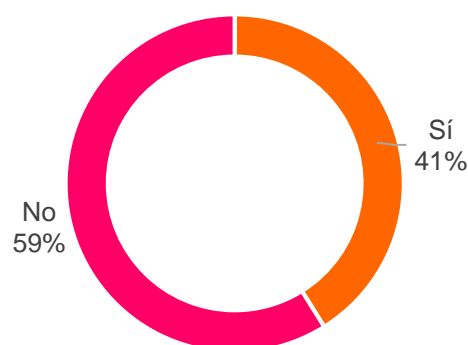

8. Activitats formatives

8.1. Les entitats

El 41% de les entitats de cultura popular han realitzat activitats formatives al llarg de l'any 2.016. Una proporció que s'incrementa sensiblement en el cas de les entitats ubicades a les comarques Gironines i la demarcació de Ponent, en les que el percentatge d'organitzacions que desenvolupen activitats formatives és del 49% i 51% respectivament. Per altra banda, les entitats de cultura popular ubicades al Penedès (33%), les Comarques Centrals (30%) i a l'alt Pirineu i l'Aran (23%), són les que mostren unes proporcions més baixes en quant a la realització d'activitats formatives.

Gràfic 39: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons si realitzen activitats formatives.

Taula 30: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons si realitzen activitats formatives per vegueries.

Àmbit Metropolità	42%
Camp de Tarragona	45%
Ponent	51%
Comarques Gironines	49%
Comarques Centrals	30%
Terres de l'Ebre	45%
Alt Pirineu i Aran	23%
Penedès	33%

Si s'analitza el fet de desenvolupar programes de formació segons la tipologia d'activitat de l'entitat, s'aprecia una elevada heterogeneïtat entre les diferents categories de cultura popular. Destaquen les entitats de cultura i llengua catalana, el 100% de les quals organitza activitats formatives. També mostren una proporció elevada les colles de diables, bestiari i trabucaires (66%) i els ateneus (59%). Per la seva banda, les entitats que organitzen activitats formatives en una menor proporció són les de cant coral i música (35%), les de gegants i nans (33%), les colles castelleres i de falcons, les de ciència i divulgació (25%) i les d'oci, temps lliure i aficions (19%).

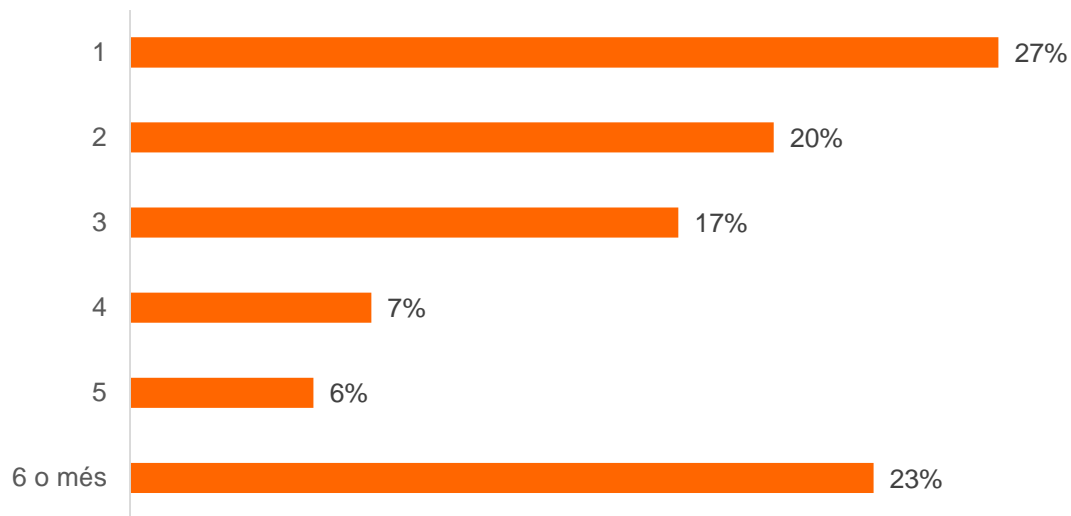
Taula 31: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons si realitzen activitats formatives per tipus d'activitat.

Festa i artesanía	43%
Ateneisme	59%
Castellers i falcons	25%
Ciència i divulgació	25%
Cant coral i música	35%
Dansa	48%
Diables, bestiari i trabucaires	66%
Gegants i nans	33%
Teatre i arts escèniques	43%
Cinema i fotografia	46%
Cultura i llengua catalana	100%
Oci, temps lliure i aficions	19%

8.2. Les activitats

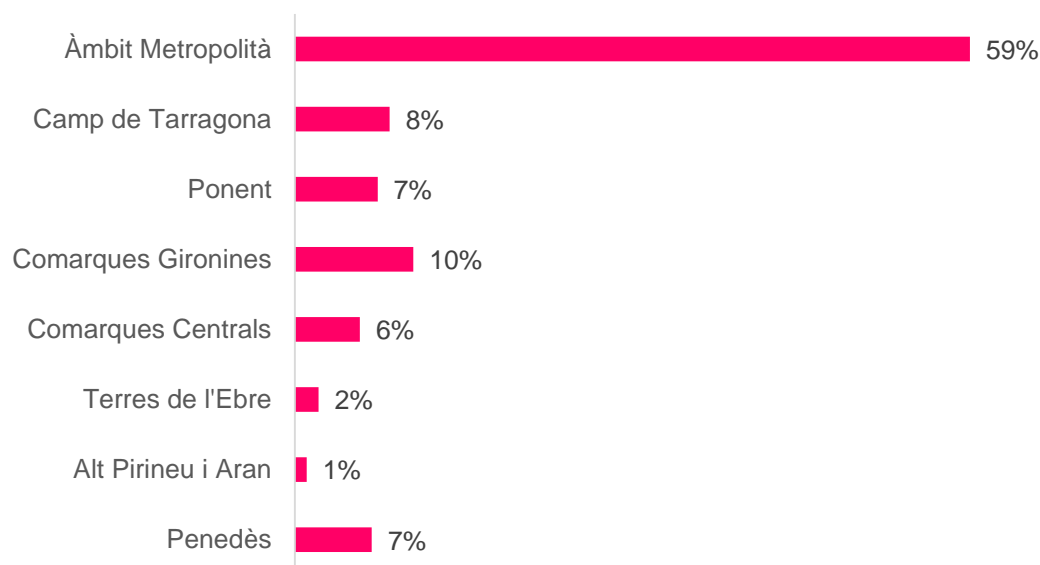
El número d'activitats de formació més freqüents es mostra força polaritzat, en tant que el 27% de les entitats organitzen una única activitat formativa i el 23% n'organitza sis o més. Això pot significar que el més habitual és que les entitats organitzin activitats formatives de forma puntual, o que aquest tipus de projectes representi un eix central del seu projecte.

Gràfic 40: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya segons nombre d'activitats formatives organitzades.

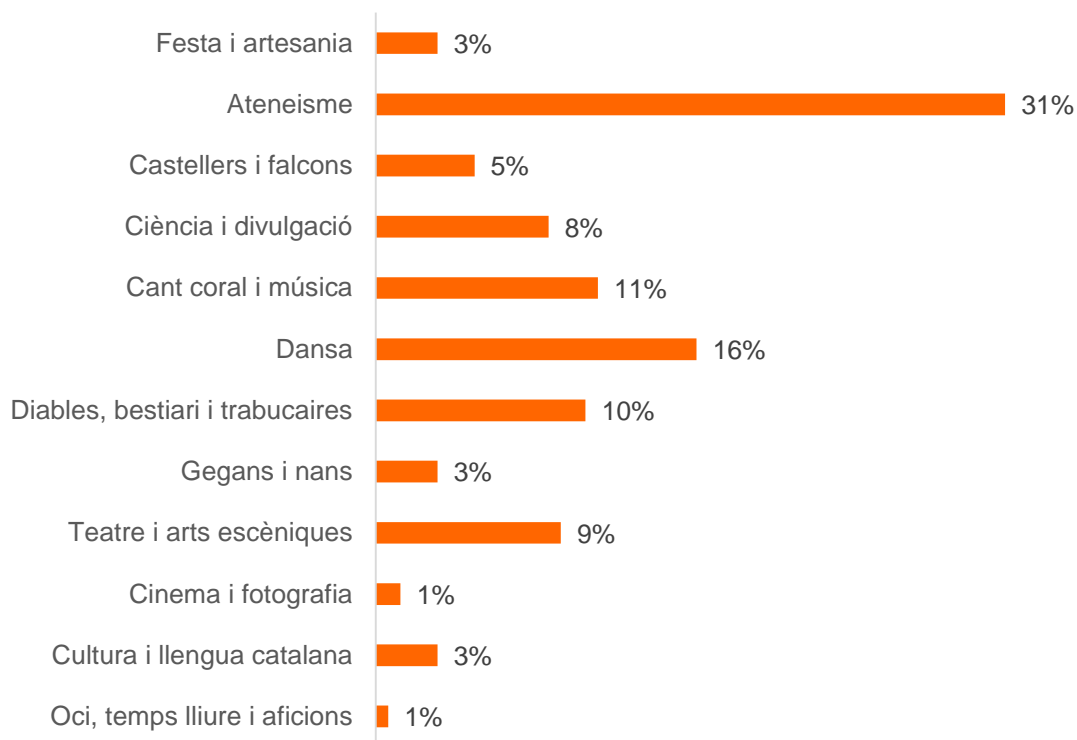
De forma predominant, les activitats de formació es porten a terme a l'Àmbit metropolità de Barcelona, coincidint amb una major concentració d'entitats. A una distància considerable es troba un segon bloc de vegueries que aglutinen entre el 6% i el 10% de les activitats formatives, on hi trobem les Comarques Gironines (10%), el Camp de Tarragona (8%), Ponent i Penedès (7%) i les Comarques Centrals (6%). Per últim, les vegueries que representen el menor pes respecte el conjunt d'activitats són les Terres de l'Ebre (2%) i l'Alt Pirineu i l'Aran (1%).

Gràfic 41: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya que realitzen activitats formatives per vegueria.

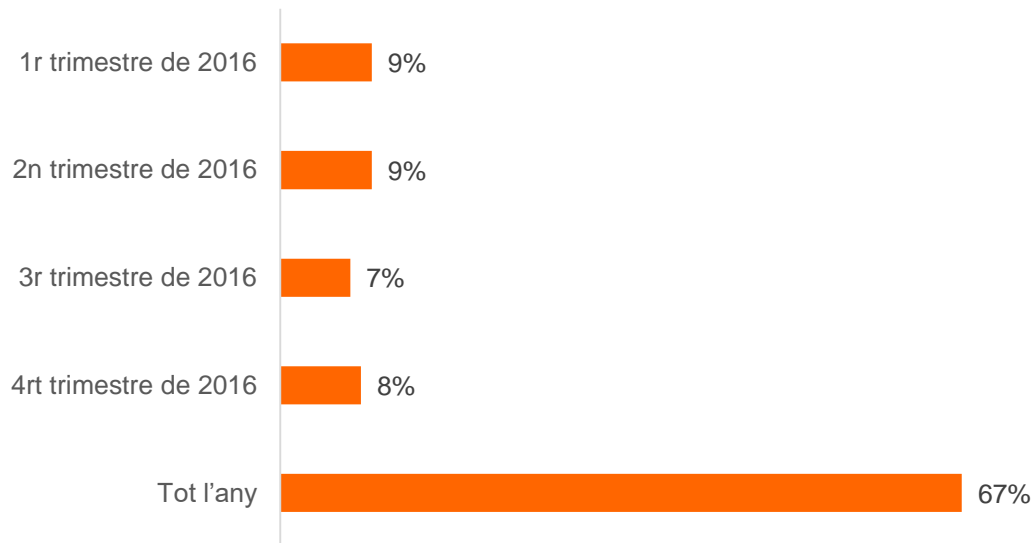
Els ateneus apleguen una de cada tres activitats formatives que s'organitzen, coincidint amb una de les tipologies d'entitat que representa un major pes com a tal i en les que està més difosa l'organització d'aquest tipus d'activitat. A una distància considerable els segueixen les entitats de dansa (16%), les de cant coral i música (11%), les colles de diables, bestiari i trabucaires (10%), els grups de teatre i arts escèniques (9%) i les entitats de ciència i divulgació (8%).

Gràfic 42: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya que realitzen activitats formatives per tipus d'activitat de les entitats.

Tal i com mostra el gràfic 43, no existeix una època de l'any en la que predomini l'organització d'activitats formatives. Els quatre trimestres de l'any mostren una proporció molt homogènia. Destaca que dos de cada tres activitats es desenvolupen al llarg de tot l'any, pel que es tracta de formació de llarga durada.

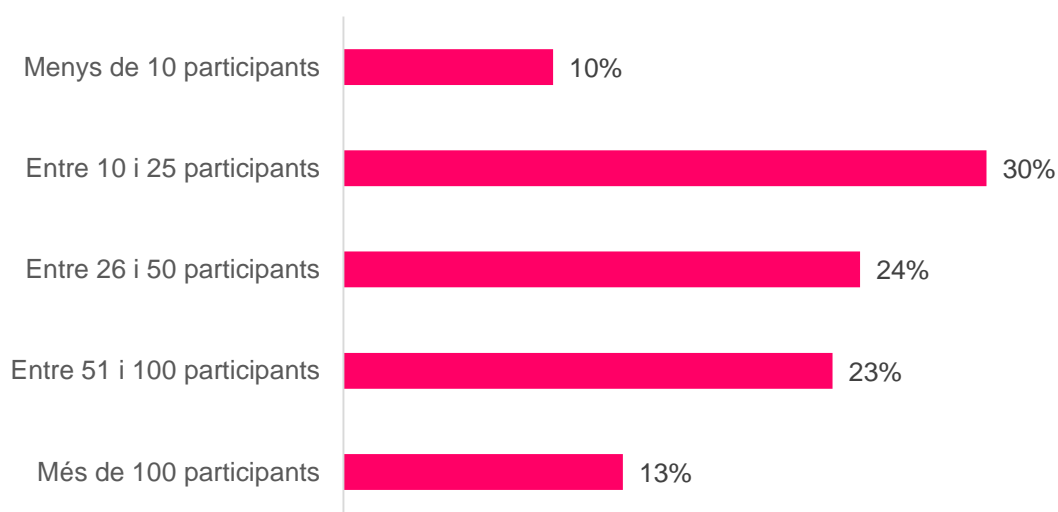
Gràfic 43: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya que realitzen activitats formatives per període de l'any en el que es realitza l'activitat.

8.3. Les persones participants

En un de cada tres casos, el nombre de participants a les activitats formatives organitzades per les entitats de cultura popular oscil·la entre les 10 i les 25 persones. Tot i això, la moda, el nombre més freqüent, és de 30 participants. Les activitats formatives amb menys de 10 participants representen el 10% del total i les que tenen més de cent persones participants representen el 13%.

Gràfic 44: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya que realitzen activitats formatives segons nombre de persones que hi participen (per trams).

Si s'analitza el nombre de participats segons la vegueria on s'ha desenvolupat l'activitat, al igual que amb el nombre d'activitats, l'Àmbit metropolità concentra el major volum de persones participants. Tot i això, el pes relatiu de participants és inferior al de les activitats realitzades, el que representa un menor volum de participants per activitat, sense que aquesta circumstància s'hagi de valorar de forma negativa. Aquesta mateixa situació s'observa al camp de Tarragona, que tot i aplegar el 8% de les activitats, acull només el 2% de les participants. En canvi, les comarques Gironines, mostren l'efecte contrari, tot i realitzar una de cada deu activitats, acullen una de cada tres persones participants. La resta de vegueries mostren un pes similar entre activitats realitzades i l'assistència de participants..

Taula 32: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya que realitzen activitats formatives segons nombre de persones que hi participen per vegueria.

Alt Pirineu i Aran	1%
Àmbit Metropolità	50%
Camp de Tarragona	2%
Comarques Centrals	4%
Comarques Gironines	31%
Penedès	6%
Ponent	5%
Terres de l'Ebre	1%

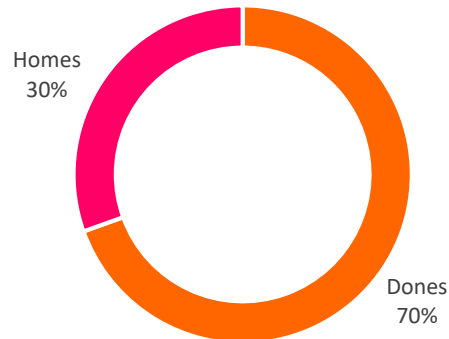
A l'ateneisme, tot i que acull al 23% de les persones que participen de les activitats formatives, el seu pes relatiu és inferior al que mostrava en el nombre d'activitats organitzades (31%), el que també representa un nivell més baix de participants per formació respecte del conjunt. En la mateixa línia hi trobem les colles de diables, bestiari i trabucaires i els grups de teatre i arts escèniques que acullen el 4% i el 2% de les participants respectivament tot i representar el 10% i el 9% del conjunt d'activitats respectivament. La resta de tipologies d'entitats mostra una proporció de participants similar a la del nombre d'activitats organitzades.

Taula 33: Distribució en % les entitats de cultura popular de Catalunya que realitzen activitats formatives segons nombre de persones que hi participen per tipus d'activitat de l'entitat.

Festa i artesanía	2%
Ateneisme	23%
Cant coral i música	11%
Castellers i falcons	5%
Ciència i divulgació	31%
Cinema i fotografia	1%
Cultura i llengua catalana	5%
Dansa	14%
Diables, bestiari i trabucaires	4%
Gegants i nans	1%
Oci, temps lliure i aficions	1%
Teatre i arts escèniques	2%

Observant les dades, es pot afirmar que les activitats formatives organitzades per les entitats de cultura popular estan altament feminitzades, en tant que el 70% de les persones que hi participen són dones. Tal i com mostra la taula 34, les activitats més feminitzades les trobem en les formacions organitzades per les entitats d'oci, temps lliure i aficions, on el 91% de les participants són dones. Les activitats organitzades per les entitats de ciència i divulgació i pels grups de teatre i arts escèniques també mostren uns nivells de feminització per sobre del conjunt, amb una participació de les dones que representa el 83% i 75% respectivament. A les antípodes del que mostra el conjunt de les activitats, les formacions organitzades per les entitats de cinema i fotografia es mostren altament masculinitzades, en tant que el 88% dels seus participants són homes. Per últim les activitats organitzades per les colles de gegants i nans i especialment les entitats de cultura i llengua catalana i les colles de diables, bestiari i trabucaires, mostren una elevada paritat.

Gràfic 45: Distribució en % de la participació d'homes i dones en les activitats formatives de les entitats de cultura popular de Catalunya.

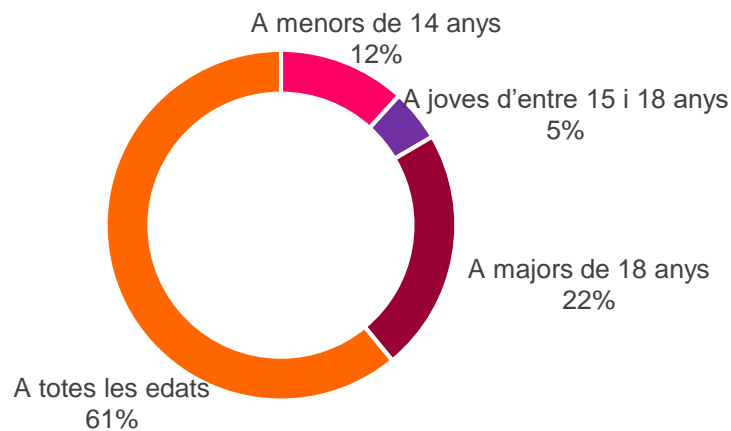

Taula 34: Distribució en % de la participació d'homes i dones en les activitats formatives de les entitats de cultura popular de Catalunya segons tipus d'activitat de l'entitat.

	Dones	Homes
Festa i artesania	60%	40%
Ateneisme	60%	40%
Cant coral i música	65%	35%
Castellers i falcons	70%	30%
Ciència i divulgació	83%	17%
Cinema i fotografia	12%	88%
Cultura i llengua catalana	46%	54%
Dansa	72%	28%
Diables, bestiari i trabucaires	46%	54%
Gegants i nans	43%	57%
Oci, temps lliure i aficions	91%	9%
Teatre i arts escèniques	75%	25%

Gran part de les activitats formatives que organitzen les entitats de cultura popular, dos de cada tres, estan obertes a totes les edats, i el 22% de les formacions es dirigeixen a persones majors de 18 anys. Les activitats que s'ofereixen a la població jove d'entre 15 i 18 anys representen el 5% del total, i el 12% estan dirigides a la infància (menors de 14 anys).

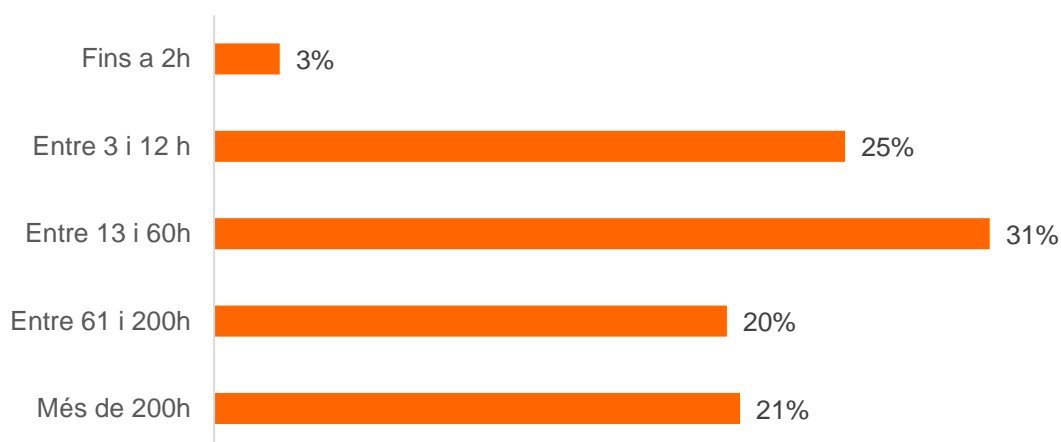
Gràfic 46: Distribució en % de les edats dels participants en les activitats formatives de les entitats de cultura popular de Catalunya.

8.4. Característiques de les activitats

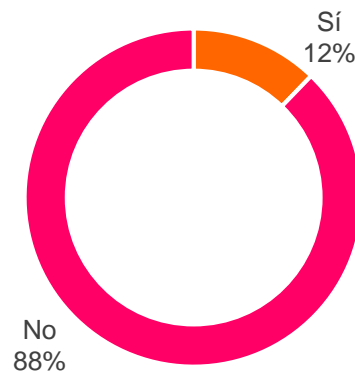
La durada de les formacions més habitual oscil·la entre les 13 i les 60 hores, representant el 31% dels casos. De fet, la moda ens diu que la durada més freqüent és de 20 hores. Les formacions de dos hores, les que es poden correspondre a una xerrada o ponència, representen el 3%. Aquelles formacions que oscil·len entre les 61 i les 200 hores i les de més de 200 hores representen el 20% i el 21% respectivament. Aquest tipus de formació es poden correspondre a propostes que duren un curs sencer, ja sigui en una o vàries jornades setmanals.

Gràfic 47: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya segons la durada de les activitats formatives.

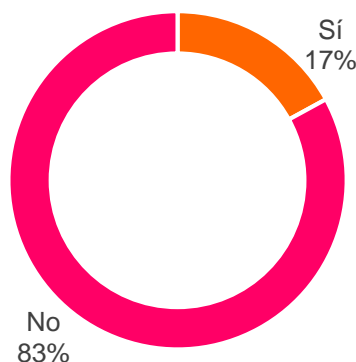
El 12% de les propostes formatives disposa d'algun tipus de reconeixement, en la seva majoria diplomes o certificats reconeguts pel Departament de Cultura. Aquest és el cas dels certificats de Consumidors Reconeguts com a Experts (CRE) per aquells membres de les colles que han de manipular pirotècnia.

Gràfic 48: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya segons si les activitats formatives realitzades disposen de reconeixement o no.

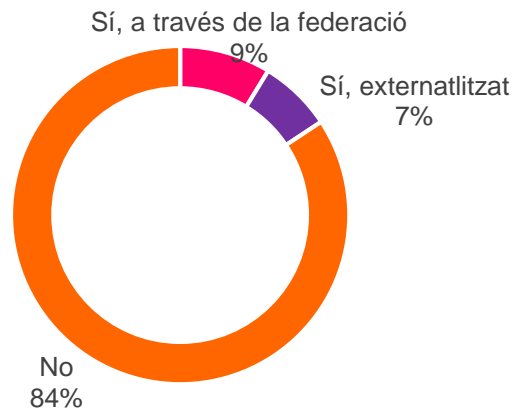
En concordança amb el conjunt de les activitats que realitzen les entitats de cultura popular, les formacions mostren uns baixos nivells de mecanismes de valoració. Només el 17% de les activitats disposat d'algun sistema de valoració.

Gràfic 49: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya segons si les activitats formatives contempnen la seva valoració o no.

La gran majoria de les activitats formatives organitzades per les entitats de cultura popular, el 84%, són organitzades de forma exclusiva per la mateixa organització. En el 9% dels casos l'activitat es realitza amb la col·laboració de la plataforma de segon nivell on l'entitat està federada, i en el 7% dels casos l'activitat s'externalitza o bé a una altra entitat sense afany de lucre o a través d'una empresa mercantil.

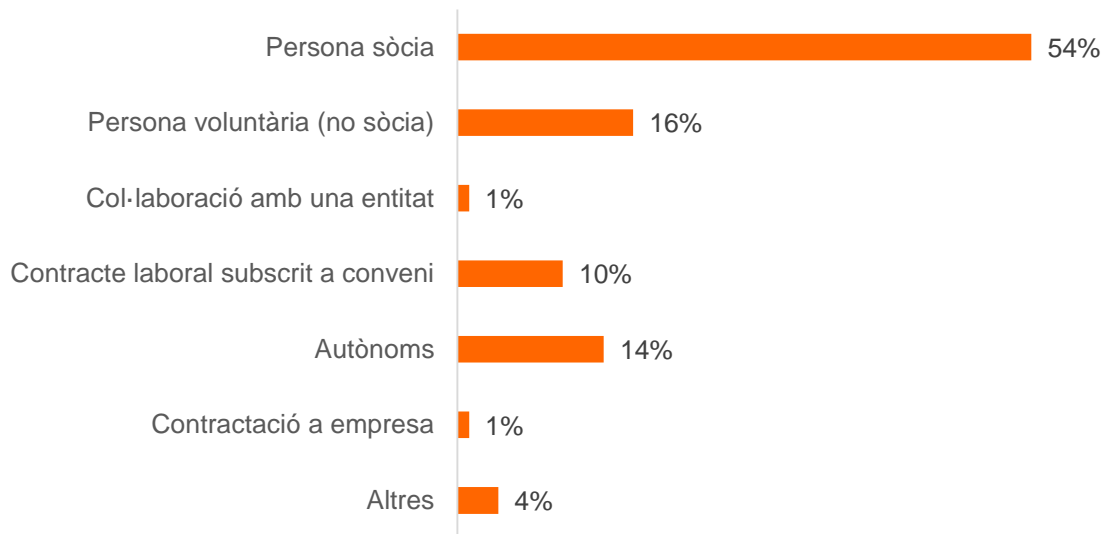
Gràfic 50: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya segons activitats formatives realitzades en xarxa.

8.5. Els recursos

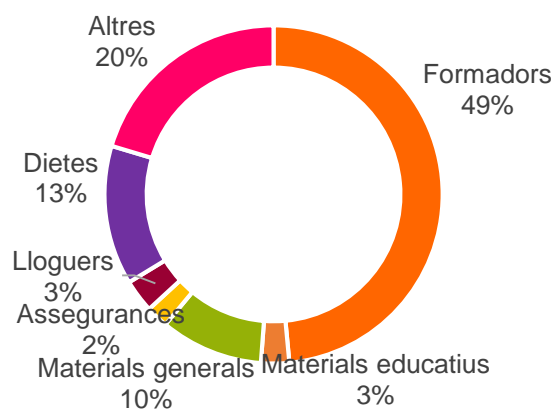
Les persones que dinamitzen les accions formatives són una peça fonamental per a l'assoliment de les fites que es plantegen. En aquest cas, es vol analitzar el tipus de relació que estableix l'entitat amb la persona que exerceix aquesta funció. De forma predominant, en un 70% dels casos, les formacions les realitzen persones sense cap contraprestació econòmica, ja sigui a través de persones sòcies de l'entitat (54%) o de col·laboradores externes (16%). Una circumstància que demostra el compromís de les persones que es vinculen amb les organitzacions socials i el paper social que hi juguen. En un 25% dels casos es contracten els serveis d'una persona per a l'exercici d'aquesta funció, principalment a través de la contractació de professionals autònoms (14%), a través d'un contracte laboral (10%) i en menor mesura a través de la contractació de serveis a una empresa especialitzada (1%).

Gràfic 51: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya segons tipus de relació amb la persona formadora.

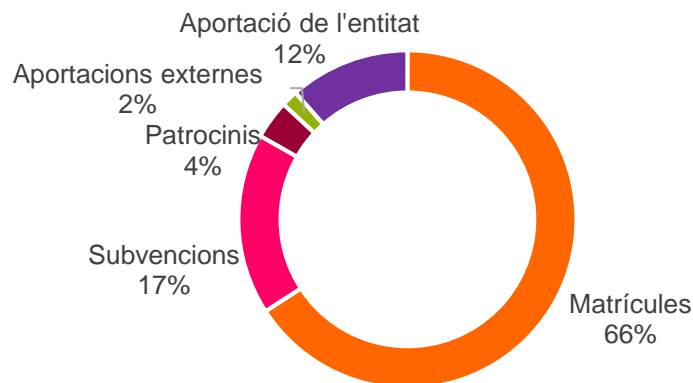
Tot i que dos de cada tres persones formadores exerceixen aquesta funció de forma desinteressada, el cost dedicat a la contractació d'aquest perfil representa la meitat de les despeses del conjunt de les activitat formatives. Una vegada més es demostra el valor de l'activitat que les persones associades realitzen de manera altruista i la importància de la seva aportació per tal de poder desplegar els diferents projectes socials. Els materials emprats representen el 13% dels costos, la mateixa proporció que les dietes, que en molts casos es fan servir com a compensació per a les persones externes que col·laboren desinteressadament amb el projecte i a les que se'ls cobreix principalment el transport.

Gràfic 51: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya segons despeses generades per l'activitat formativa.

En quant als ingressos, la principal font de finançament són les quotes que abonen les persones que participen, representant dos de cada tres euros. El 17% dels ingressos prové de les subvencions de les diferents administracions públiques i el 8% es cobreix a través d'aportacions mitjançant patrocinis o provinents d'altres entitats no lucratives. Per últim, el 12% restant el cobreix la pròpia entitat organitzadora.

Gràfic 51: Distribució en % de les entitats de cultura popular de Catalunya segons ingressos obtinguts per l'activitat formativa.

Annexos

Annex I: Fitxa tècnica

Tipus d'estudi

Quantitatiu

Àmbit

Catalunya

Univers

Un element que caracteritza les entitats no lucratives és l'absència de registres actualitzats sobre el total d'entitats que en formen part. Per aquest motiu El Panoràmic adreça una part dels seus esforços a establir una xifra aproximada del total d'entitats actives (les que han tingut activitat durant l'any de referència de les dades) a partir de diferents tècniques documentals i estadístiques. Aquestes no es realitzen de manera puntual sinó que any rere any es revisen i actualitzen. De manera sintètica, el recorregut per aportar una estimació del total d'entitats ha estat el següent.

Les dades de partida de El Panoràmic procedeixen, a la primera edició, del Fitxer General d'Entitats Ciutadanes de Barcelona, que el 2014 tenia prop de 5.500 registres d'associacions de la ciutat. Aquesta informació es va complementar amb altres fonts secundàries procedents d'entitats de segon nivell. Durant el treball de camp als 10 districtes de la ciutat, es van contrastar les dades de contacte i l'existència d'activitat de la pràctica totalitat dels llistats. En les tres primeres edicions de El Panoràmic s'ha realitzat un mostreig estratificat per districtes a fi de revisar les dades i anar millorant les projeccions. En el càlcul, s'ha estimat el nombre total d'associacions a la ciutat de Barcelona mitjançant estimadors de regressió. També s'ha contrastat amb diferents fonts de dades secundàries tant d'administracions i organismes públics (Registre d'Entitats Jurídiques, Departament de Cultura, Registre d'Entitats Esportives i EIRMB, entre d'altres), com de federacions d'entitats.

A partir de la tercera edició del Panoràmic, i fruit de l'extensió per tot el territori català, la base de dades es va anar nodrint de nous registres i fonts estadístiques. Novament les principals han estat les administracions públiques i les federacions d'entitats. A més, el treball de camp desplegat pel territori ha permès el contacte amb entitats dels diversos territoris. Atès que l'univers és ampli, dinàmic i no necessàriament visible, es van

treballar novament les dades des d'una perspectiva multidisciplinària, tot considerant els registres existents, els resultats del treball de camp, la coneixença de la realitat del món no lucratiu al territori i, en darrer terme, la relació directa existent entre nombre d'habitants i entitats. Amb això s'ha pogut establir un interval de confiança del total d'entitats de Catalunya, el qual s'ha situat entre les 20.000 i les 25.000 entitats. En aquesta darrera edició, s'ha treballat per escurçar aquest interval. Les dades obtingudes apunten a un Interval que se situa en la part alta, és a dir, entre les 23.000 i les 25.000 entitats aproximadament.

Per a la realització del present informe s'ha contrastat la relació d'entitats que es poden identificar dins de la definició de cultura popular. De les 495 entitats participants identificades dins de l'àmbit de cultura, 344 han estat identificades com a organitzacions de cultura popular, atenent als criteris de definició del terme.

Per a l'establiment d'altres indicadors de dimensió s'han emprat tècniques no paramètriques. S'han realitzat tests Chi-Quadrat i Kruskal-Wallis amb contrast amb $p\text{-valor} > 0.05$. En el cas de les dades de persones segons sexe, s'ha realitzat test Binomial (també amb $p\text{-valor} > 0.05$). Mitjançant els càlculs de totals estratificats s'han obtingut els resultats de dimensió de persones associades, voluntàries i volum d'ingressos, on prèviament s'ha procedit a l'exclusió de casos atípics ($< Q3 - 1.5 \cdot IQR$) que s'han computat directament al resultat final. En el casos que ha estat possible s'han comparat els resultats amb altres fonts amb l'obtenció de xifres projectades alineades.

Si teniu qualsevol dubte o comentari podeu contactar amb estadistica@observatoritercersector.org i amb molt de gust us respondrem.

Dimensió de la mostra

344 respostes vàlides, 94 de les quals són respostes d'entitats que han participat a l'edició 2015 i/o 2016 i no ho han fet enguany.

Nivell d'error

Per un nivell de confiança del 95,5% i en situació de màxima indeterminació ($p=q=0,5$), amb una mostra de 344 unitats en el marc d'una població de 3.243 unitats, l'error és del $\pm 5\%$.

Calendari de treball de camp

De setembre a desembre de 2017.

Recollida d'informació

Aplicació professional per a la recollida de respostes a través de qüestionari en línia amb preguntes tancades, obertes i semiobertes. També qüestionari en plantilla de documents i qüestionari breu.

Tractament de les dades

Depuració de dades, càlcul i recodificació de variables.

Anàlisi

Estadística descriptiva –amb remostreig per bootstrap–, estadística no paramètrica i tècniques de mostreig.

Annex II: Entitats impulsores

El **Consell d'Associacions de Barcelona és la plataforma d'associacions de la ciutat de Barcelona**. La seva missió és treballar per al desenvolupament de l'associacionisme i dels seus valors a Barcelona tot construint un espai de participació, vertebració –territorial i sectorial– i interlocució d'organitzacions interessades en l'associacionisme. El CAB ha estat l'impulsor dels dos congressos d'associacionisme celebrats a la ciutat.

L'**Observatori del Tercer Sector** és un centre de recerca especialitzat en el tercer sector, independent i sense ànim de lucre, que té per objectiu aprofundir i incrementar el coneixement d'aquest sector i treballar per a la millora del funcionament de les organitzacions no lucratives. L'OTS ha realitzat estudis de referència que han contribuït a la millora del tercer sector i a donar visibilitat social.

La **Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia** és una entitat sense afany de lucre que treballa en els àmbits de la joventut, l'educació, la participació democràtica, la ciutadania i les polítiques públiques en general. Genera coneixement des de la investigació social aplicada, aporta propostes estratègiques i assessorament a les administracions públiques i a les entitats.

La **Fundació Pere Tarrés**, amb 60 anys d'existència, és una organització no lucrativa d'acció social i educativa, dedicada a la promoció de l'educació en el temps lliure, el voluntariat, la millora de la intervenció social i l'enfortiment del teixit associatiu. Amb el temps la seva acció s'ha ampliat a altres àmbits de l'acció social com ara la formació, la recerca i la gestió.

L'**Obra Social “la Caixa”** té per missió contribuir al progrés de les persones i la societat, amb especial incidència en els col·lectius més vulnerables, ja sigui a través de programes propis, aliances estratègiques o col·laboracions, mitjançant actuacions eficients, innovadores, avaluables i susceptibles de ser transferides a altres entitats.

Organització

El Panoràmic es desenvolupa des del treball compartit entre diferents associacions i institucions, coordinat per un equip tècnic format per persones del territori que s'encarreguen de fer possible el procés participatiu des de la proximitat.

A més, compta amb dos òrgans, el Comitè Executiu, encarregat de la supervisió del projecte i de la seva visió estratègica, i la Comissió Tècnica, encarregada de dur a terme el projecte i prendre les decisions operatives. La composició dels diferents òrgans i equips en l'edició del 2017 es detalla a continuació.

Comitè Executiu i Directiu

Montserrat Morera i Miquel Aragón – Consell d'Associacions de Barcelona (CAB), Joaquim Sabater i Montse Fernández– Observatori del Tercer Sector (Observatori), Sílvia Luque – Fundació Ferrer i Guàrdia (FFG), Rafael Ruiz de Gauna i José Carlos Hermida – Fundació Pere Tarrés (FPT), Miquel Vilagut – Obra Social “la Caixa”.

Comissió Tècnica

Miquel Aragón i Carles Viñas – (CAB) / Torre Jussana, Montse Fernández – (OTS), Fidel González i Hungria Panadero – (FFG) i Marina Aguilar – (FPT).

Coordinacions

Coordinació tècnica: Carles Viñas (CAB / Torre Jussana) i Fidel González (FFG)

Coordinació de la comunicació: Oriol Toro (FPT)

Coordinació del treball de camp: Hungria Panadero (FFG)

Coordinació de l'anàlisi de dades: Montse Fernández (OTS)

Coordinació dels informes: Marina Aguilar (FPT)

Treball de camp

Enric Carpio, Ingrid Plana i Ruth Agudo (CAB). Aida Mestres, Enya García i Yolanda Delgado (FFG), Albert Fornies (FPT) i Xavier Esterri (Federació d'Ateneus de Catalunya), Tània Sánchez (Barberà del Vallès), Arantxa Prieto (Igualada), Maribel Moya (Santa Coloma de Gramenet), Lourdes Morera (Terrassa), Sílvia Ruiz (Vilanova i la Geltrú), Judith Terés (Santa Perpètua de Mogoda). Call Centers: Rosa Porti, Laura Hernández i Voluntaris 2000.

Depuració i anàlisi de dades

Laura Muñoz, Gabriel Amer, Roger Carbó i Montse Fernández (OTS) i Oriol Alonso i Laura Calvet (FFG).

Comunicació

Joan Vilaplana (CAB - Torre Jussana), Laia Otero (OTS), Joan Rosinach i Oriol Toro (FPT) i Elena Cuevas (FFG).